SINIMUSTA

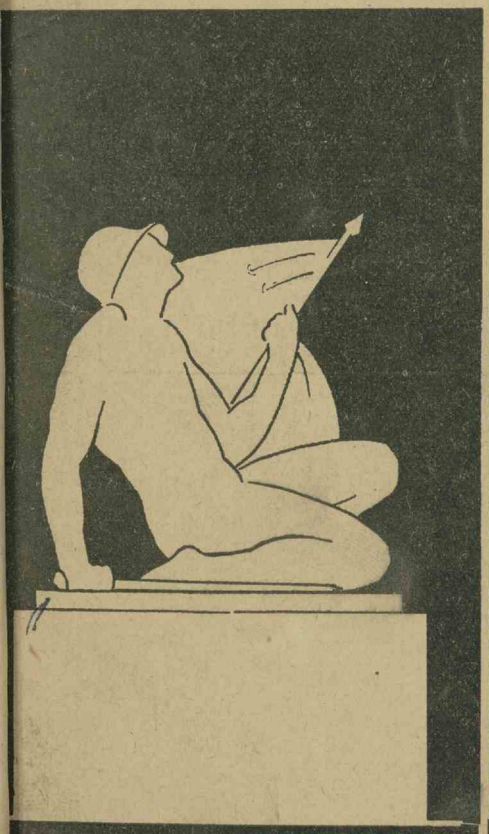

„SINIS VELJENI, KUN
MINÄ KUOLEN,
MINÄ HEILUTAN
TAPPARAA.....!"

N:o 2 Tammikuun 31 p:nä 193

Ihmeellinen tikku!

Sinimusta tulitikku on sinimusta poltettunakin

— se voittaa punakeltaisen liekkinsä!

Rekisteröity tavaramerkki

IKL:n KAUPPA O. Y.

Helsinki, Mikonkatu 15 A. Puhelin 26 404, 20 306 sarja

SANOMALEHTI „UUSIMAA"
PORVOO, RUNEBERGINK. 33
PUH. TOIMITUS 274, KONTT. 127

Uudenmaan vanhin suomenkielinen maaseutulehti. Edullinen ilmoitusväline.

UUSIMAAN KIRJAPAINO
PORVOO, RUNEBERGINK. 33.
PUHEL. 127

Suorittaa kaikkea alaan kuuluvaa työtä huokealla.

Autoliikkeessäni
Porissa, Yrjönkatu 1,

pidän monipuolisen varaston kaikkia **auton osia,** hyviksi tunnettuja **General** y.m. **autorenkaita** ja **Champion sytytystulppia.**

Suoritetaan auton y. m. konekorjauksia, sekä kaasuhitsausta nykyaikaisin konein.

A. JUSSILA. Puhelin 276, muina aikoina 912.

Suosikaa Sinimustan ilmoittajia!

OULUN VANULIIKE
Pakkahuoneenkatu 13. puh. 969.
Erikoisliike vuodevaatteille.

J. A. LUKKARILA
OULUN KAHVIKAUPPA
POHJOLAN TUPAKKAKAUPPA
Suosittuja ostopaikkoja Oulussa

SINIMUSTA

Numero 2 **31. 1. 1936**

TOIMITUSNEUVOSTO: ELIAS SIMOJOKI / REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN / SAKARI VAPAASALO

TOIMITUS JA KONTTORI: ARNE SOMERSALO vastaava toimittaja
HELSINKI, MIKONKATU 15. A.
Auki 11—15. Puhelin 20306

Päivän sana.

»Autuaat ovat puhtaat sydämestä, sillä he saavat nähdä Jumalan.» Matt. 5: 8.

Jeesuksen vuorisaarnassa on vaikeimpia kohtia toteutettavaksi ihmiselämässä ylläoleva vaatimus sydämen puhtaudesta. — Me voimme olla puhtaita ulkonaiselta vaellukseltamme, puhtaita toisten ihmisten edessä, mutta Herra katsoo sydämeen ja Hän yksin näkee onko se puhdas.

Ja kuitenkin sydämen puhtaudesta riippuu koko elämän puhtaus. Jos sydän on saastainen, vuotaa siitä saasta koko ihmiselämään, ajatuksiin, puheisiin ja töihin.

Tuskaisena joutuu valvova kristitty kysymään: k u i n k a v o i s i n s ä i l y t t ä ä s y d ä m e n i p u h t a a n a? Siinä tarvitaankin valvovaa ja herännyttä omaatuntoa, joka on joka hetki torjumassa niitä yrityksiä, joita vihollinen tekee lakkaamatta sydämen saastuttamiseksi. Vihollinen ampuu lakkaamatta tulisia nuoliansa ihmissydämeen, mutta Sinun täytyy olla vartijana sydämesi ovella kun synti väijyy sen edessä. Ei valvovinkaan ihminen voi sille mitään, että paha ajatus lentää hänen sydämensä läpi, mutta hänen täytyy varjella sydämensä siltä ettei sellainen ajatus saa p e s i y t y ä hänen sydämeensä. Luther sanookin: »S i n ä e t v o i s i l l e m i t ä ä n, e t t ä l i n t u l e n t ä ä S i n u n p ä ä s i y l i t s e, m u t t a s i n ä e t s a a a n t a a s e n t e h d ä p e s ä ä p ä ä s i p ä ä l l e.»

Omin voimin ei kuitenkaan kukaan kykene sydäntänsä synniltä varjelemaan, vaan siihen tarvitaan K r i s t u k s e n s i s ä l l i n e n t u n t e m i n e n. Vasta sitten kun Kristus kirkastuu syntiselle, vasta sitten saa hän todellisen halun ja voiman sotia syntiä vastaan. Silloin ihminen kiusauksen käsiin jouduttuansa kiiruhtaa sydämen hädällä katsomaan Kristukseen. Hän pitää mielessänsä aina Kristuksen kärsimysmuotoa, ettei synti häntä voittaisi. Hänellä on sama mieli kuin erään vanhan virren tekijällä:

»J o s m ä s y n t i i n s y t t y n e n,
P i i n a a s k o h t a m u i s t e l e n,
S e s e n k y l l ä m i e l e e n v i e n e e,
E t t e i s y n t i l e i k i k s' l i e n e.»

Kalliit nuoret! Te olette kevään k a n s a a, Suomen uuden kevään. Teidän sydämenne on korkeita ihanteita täynnä ja te olette valmiit uhrautumaan niiden edestä. Senvuoksi te olette velvolliset säilyttämään sydämenne puhtauden ei ainoastaan oman kuolemattoman sielunne vaan myös kansamme tulevaisuuden tähden. Teidän on säilytettävä mielikuvituksenne puhtaana, teidän on varottava sellaista seuraa, sellaista kirjallisuutta ja taidetta, joka turmelee sydämenne puhtauden. Sydän värisee pelosta ajatellessa, että tuollainen ihanteellinen nuori horjuisi kerran tämän maailman saastaisilla retkillä. Kumpa Kristus niin kirkastuisi teille, että täyttäisi sydämen uudella valolla ja elämällä! Autuaita, ylen onnellisia, ovat ne nuoret, jotka ovat puhtaat sydämestä! He saavat nähdä Jumalan Vapahtajamme lupauksen mukaan. H e n ä k e v ä t H ä n e t s a l a t u l l a t a v a l l a j o t ä ä l l ä m u r h e e n a l h o s s a j a s i t t e n J u m a l a n k i r k k a u d e s s a i j a n k a i k k i s e s t i.

ELIAS SIMOJOKI.

Suomen sinimustalle nuorisolle.

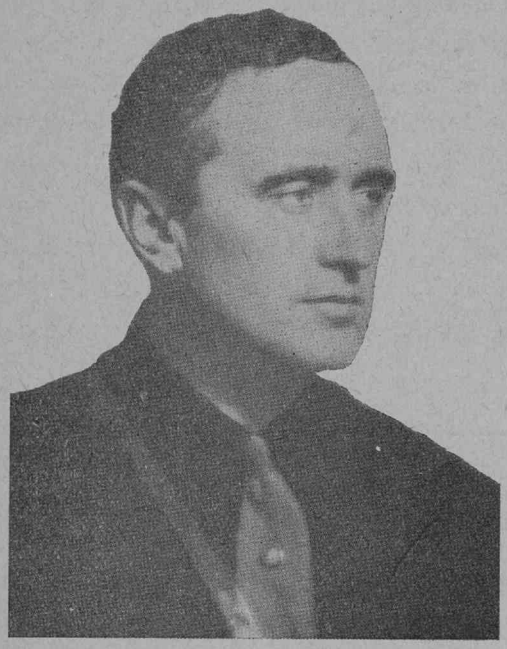

Entisenä päällikkönänne käännyn puoleenne, Suomen sinimusta nuoriso. Meitä on kohdannut raskas isku, mahtikäskyllä on järjestömme hajoitettu, ja ennenkuulumaton häväistyksen lokavirta vyöryy näennäisesti pirstottujen riviemme ylitse.

Kiitän teitä, sinimustat nuoret, niistä vuosista, jotka olen saanut johtaa rivejänne. Nämä vuodet ovat olleet palavan innostuksen ja kiinteän työn vuosia, jotka takaavat aatteidemme jatkuvaisuuden Suomen nuorison keskuudessa ulkonaisten muotojen hävittyäkin. Lukemattomat ovat olleet ne tilaisuudet, joissa olen kanssanne ollut ja jolloin innostuksen tuli on liekehtinyt povissamme. Erikoisesti muistutan teille niitä kesäiltoja, jolloin Sm-leirillä valkoisten telttojen äärellä olemme iltanuotion ääressä eläneet unohtumattomia hetkiä.

Me kaikki tiedämme, mikä on ollut lähimpänä syynä siihen iskuun, joka on meitä kohdannut. Minun yksityiskirjeeni on vedetty päivänvaloon, painettu kaikkien lehtien palstoille ja sillä koetettu vetää lokaan kunniani. *Annan kunniasanani teille, tuhannet Suomen nuoret, että kohta tämän jälkeen peruutin k.o. kirjeessä antamani määräyksen, eikä mitään senvuoksi toimeenpantu.* Te Sm-järjestön ent. jäsenet luotatte kunniasanaani, vaikkei siihen kukaan muu uskoisi. En puolusta sanallakaan kirjettäni, lasken vain lukijani sydämelle tämän kysymyksen, kestäisikö sinun jokainen kirjeesi nähdä päivänvalon sanomalehtien palstoilla? Seison reuhaavan maailman edessä näennäisesti yksinäisenä ja häväistynä, mutta tunnen sydämessäni entisen Sm-järjestön rivien seisovan takanani, sillä me olemme luvanneet seisoa toistemme puolesta niin hyvänä kuin pahana päivänä.

Meitä on syytetty siitä, että meillä ei ole vapauden ihanteita, vaan väkivallan ja diktatuurin. Käsi sydämelle vastustajat — jos teillä sydäntä on — kutka ovat näinä päivinä taistelleet vapaudenajatuksen ja kutka diktatuurin puolesta? Minä tiedän, että kirjoituksissani punnitaan tarkalla vaa'alla jokainen tavukin, mutta sittenkin kysyn: Diktatuurin puolestako vai sitä vastaan ovat taistelleet ne miehet, jotka nyt tunnetusta syystä istuvat vankilan paksujen muurien takana? Kumman puolesta kiivailevat taas ne, maanpetoksellisesta marxilaispuolueesta taantumuksellisempaan kokoomukseen asti, joiden raivo kohdistuu sidottuihin miehiin? Kysytään, millä valtakirjalla nämä miehet katsovat toimineensa? Vastaan: sillä valtakirjalla, joka vuodatettiin Mairenburgin, Valkin ja Petzerin taisteluissa ja joka veri vuosi suomalaisista rinnoista Eestin vapauden ja poljetun lain puolesta.

Korkeiden ihanteiden, kuten kansallisen *vapauden* puolesta kannattaa uhrata paljon. Senvuoksi on vuotanut lippujen juurella nuorta verta monen nuorisopolven sydämistä ja tulee vuotamaan. Olen kerran itse sellaiseen nuorisopolveen kuulunut, kärsinyt sen kanssa nälässä ja vilussa Suomen vapaussodassa, Aunuksessa v. 1919 ja Muurmannin radalla v. 1921. *Silmäni ovat usein kostuneet kyynelistä katsellessani teitä, sinimustat, teidän kasvojanne ja silmiänne ja kuunnellessani teidän lauluanne. Mieleeni ovat muistuneet nuo unohdetut toverit heidän nuoruutensa ja heidän uhrinsa, sillä te muistutatte liian paljon heitä.* Tällä elämäni ehkä raskaimmalla hetkellä, jolloin olen menossa kuulusteltavaksi Eestin vallan-

„SAIRAS AIKA"

Nämä sanat saattavat tuntua merkillisen tutuilta. Varsinkin, kun tietää, että ne on lausuttu Suomen nuorisolle, jota uhkauksilla höystäen vaadittiin luopumaan »ajan sairaasta hengestä».

Ja kuitenkaan kukaan meistä ei ollut kuulemassa näitä sanoja — eivät edes isämme eivätkä isoisämmekään. Toista sataa vuotta on jo kulunut siitä, kun Turun akatemian varakansleri Aminoff mahtipontisissa puheissaan jyrisi »ajan pirullista häijyä henkeä» vastaan.

Venäjän ennen niin vapaamielinen, mutta sitten taantumuksen erääksi »suurista» aseenkantajista heittäytynyt Aleksanteri I oli päättänyt Suomessakin tehdä jyrkän lopun »harhaoppien levittämisestä kansamme keskuuteen ja kasvavan sukupolven turmelemisesta väärillä opeilla ja liioitelluilla käsityksillä kansalaisoikeuksista» — kuten keisarin omat sanat sattuivat. Tämän keisarillisen tahdon toteuttajaksi lähetettiin Turkuun Aminoff. Hänen käskettiin pitää huoli siitä, että viranomaiset »horjumattoman ar-

---

kaappauksen takia, rukoilen teitä: Älkää heitä unohtako, vaikka heidät kaikki muut unohtaisivat, koettakaa tulla sellaisiksi kuin he olivat! Ja oppikaa heistä sekin, että he eivät koskaan jättäneet niitä, jotka johtivat heitä tulta ja kuolemaa kohti, vaan olivat aina valmiit kuolemaan niiden ja lipun puolesta.

Oikeuden ja vapauden puolesta täytyy olla valmis uhraamaan enemmänkin kuin henki. Helppo on nuoruuden tulisessa innossa hyökätessä Isänmaan puolesta menettää nuori elämänsä, mutta enemmän kuin kuolla Isänmaan puolesta on elää sen puolesta ja asettaa oma elämänsä joka hetki Isänmaan uhrialttarille. Ellei tällaisia palvelijoita Isänmaalla ole, on kansakunta pian kuolemaan tuomittu. Heitä ei aikansa aina ymmärrä, he saavat usein yksinäisinä taistella ja kärsiä, mutta he eivät saa alistua hetkeksikään yleisen mielipiteen orjiksi, heidän on tehtävä velvollisuutensa. Kerran on historia tuomitseva heidät lahjomattomalla tuomiolla ja punnitseva heidän tekonsa toisin punnuksin kuin oman aikansa häilähtelevä mielipide.

Sinimusta-järjestön perinnön kantajien on sen ijäti kestävien ihanteiden puolesta taisteltava taistelunsa loppuun. *Heidän on pelastettava aikansa intohimojen virrasta Suomen kallista nuorisoa tulevaisuudelle.* Heidän on vietävä sanoma uudesta elämänkatsomuksesta marxilaisen nuorison keskuuteen ja pelastettava se Isänmaalle. Tässä maassa ei saada Sos.-dem. nuorisoliittoa lakkautetuksi Valtiovallan toimesta, vaan se jatkaa Isänmaan vastaista työtänsä materialistisen maailmankatsomuksensa pohjalla. Mutta sinimusta nuoriso voi sen lakkauttaa valloittamalla sen kahleissa kulkeva työläisnuoriso takaisin Isänmaalle. Sen on luotava kerran uusi yhteiskunta Suomalaiskansallinen Valtio yhdessä työläisnuorison kanssa. Sen on tehtävä työtä siksi kunnes vapauden hetki koittaa kahlehditulle Karjalalle ja Inkerille, joiden puolesta on Suomen nuoriso kerran antava raskaan uhrin.

Meitä kohdannut isku ei ole kyennyt murskaamaan sitä nuorisoa, jolla on nämä kansalliset ihanteet. Taistelun tässäkin vaiheessa rohkenen sanoa, että *nuorison vakaumus lopulta voittaa.* Luonnon pakosta väistyy vanhempi polvi pois ja tämä nuoriso vastaa Isänmaan kohtaloista. Siinä vanhemmassa polvessa löytyy paljon niitä, jotka eivät jaksa tätä lyötyä nuorisoa lyödä, vaan siunaavat ja rohkaisevat sitä. Se on tehdyistä virheistä huolimatta Suomen nykyisen nuorison parhaimmistoa, joka nousee koettelemusten ahjossa kirkastuneena uuteen taisteluun Isänmaan kunnia silmämääränänsä. *Sittenkin tunnen, että sen nuorison askelissa on sama tahti kuin ennenkin, sen rivit vain iskujen alla taajenemistaan taajenevat, sittenkin uskon, että juuri tämä nuoriso on kerran seisova seppelpäin Isänmaan kasvojen edessä!*

Jumala Siunatkoon Sinimustia!

Helsingissä 26 pnä tammikuuta 1936.

Elias Simojoki.

vovaltaisesti ja lakien ankaruudella» kohtelisivat niitä, jotka eivät palaa turmeluksen tieltä, vaan edelleen antautuvat »ajan ajatuskiihkon ja vallattomuudenhengen» valtaan.

Mitä sitten Suomen nuoriso olikaan rikkonut? Mitä vanhassa Turussa oli tapahtunut?

Oli tapahtunut, että Aadolf Iivar Arwidsson oli koroittanut äänensä hiljaisessa, uneliaassa maassa. Hän oli koko tulisen luonteensa hehkulla singonnut ilmoille kansallisen herätyshuutonsa uhkaavaa turmaa vastaan, joka oli siinä, että »me tahdomme olla kaikkea, emme vain suomalaisia». Ja vallassaolijain silmille hän oli heittänyt syytöksen: »Ainoastaan itsekkäisyyttä, yksityisten etujen, palkkojen ja kunniamerkkien tavoittelua; kaikki tämä yhdistettynä on kuvaus isänmaasta ja ajastamme.»

Mutta tunnettuahan on, että Arwidsson sai maksaa herätyshuutonsa kalliisti. Hänen lehtensä lakkautettiin. Ja lakkautuksen jälkeisessä akatemian avajaistilaisuudessa Aminoff lausui, mitä Arwidssonin kansallisen ylösnousemuksen julistus oli. Räikein värein — niin sanotaan — hän puheessaan kuvasi »ajan sairautta, kun a l h a a l t a y l ö s p ä i n tahdotaan laatia lakeja Hallitsijoille, heidän virkamiehilleen ja oppilaitoksilleen.»

Eikä vuotta vielä ollut kulunut, kun Arwidsson — »tunnettu harhamietteistään, vääristä periaatteistaan ja sopimattomasta halusta vetää puoleensa yleisön huomiota» — tutkinnotta ja tuomiotta ainaisiksi ajoiksi karkoitettiin akatemiasta. Sekään ei vielä riittänyt. Viranomaiset eivät rauhoittuneet, ennenkuin saivat tämän pelottoman kansallisen herättäjän pakotetuksi jättämään isänmaansa, ja maasta karkoitettujen listalla hänet pysytettiin vielä senkin jälkeen kaksi kokonaista vuosikymmentä.

Arwidsson oli suuri taistelija. Jo silloin, kun hän julistuksensa aloitti, häntä moitittiin — yltiöpäisyydestä. Tähän moitteeseen hän vastasi: »Onko sitten se, joka harrastaa isänmaansa parasta ja niin tehden kulkee ennen astumatonta uraa, ehdottomasti vaarallinen henkilö, joka houkuttelee harhateille nuorisoa ja kansalaisia?. . . Me kysymme tätä jokaiselta, jolla on vähänkään järkeä tallella, ja me vaadimme vastausta kansan ja omantunnon edessä. Me vetoamme jokaiseen, jonka povessa rakkaus synnyinmaahan ja kansalaisiin ei vielä ole kokonaan sammunut. . . Kaunis on kaunista, ruma on rumaa, ja tosi pysyy totena, vaikka se, joka on rohjennut astua sen tulkiksi, näin tehdessään muserrettaisiin.»

Arwidsson oli otteissaan raju, niinkuin ainakin nuori, jolla on suuri ja pyhä asia ajettavanaan. Taistelutapansa selitykseksi hän kirjoitti m.m.: »Paratiisia ei valloiteta takaisin lumipalloilla eikä luvattua maata puumiekoin.»

Hän näki kyllä jo kauan ennakolta, mikä häntä tällä tiellä odotti. Mutta hän kulki sittenkin pystypäisenä ja taipumattomana tietään — ja juuri siksi hänen muistonsa on niin kaunis ja rakas. »Sen, joka tahtoo hyvää,» — hän lausui — »täytyy koko elämällään ja sielullaan olla sille uskollinen ja taistellen voittaa tai kaatua ikuisen ja kauniin puolesta.»

Arwidssonia häväistiin, häneltä riistettiin leipä ja kunniakin häneltä tahdottiin riistää. Ja kuitenkin Arwidssonin nimen yllä on ja pysyy aivan toisenlainen kunnian sädekehä kuin niillä miehillä, jotka näkivät hänessä vain »ajan pirullisen häijyn hengen» ruumiillistuman ja jotka yhteiskunnan huipuilta suuntasivat häneen karkoituksen salaman. Sillä vasta seuraavat vuosikymmenet ja vuosisadat lausuvat lopullisen arvioinnin vastakkain seisovista taistelijoista. Eikä tämä arviointi suinkaan aina ole sama kuin aikoinansa taistelun kiihkossa langetettu — olkoon viimemainittu sitten varustettu miten korkealla arvovallalla tahansa. Suomen kansa on jo kauan ollut ylpeä siitä, että sillä on ollut sellainen mies kuin Arwidsson, joka omia uhrejansa kysymättä sytytti kansallista yötä valaisemaan kirkkaan soihdun.

Kansakuntien elämässä on hetkiä, jolloin menneiden aikojen historia ja jo aikoja sitten kuolleiden miesten henki puhuvat väkevää kieltä. Ja historian kieli on tässäkin tapauksessa lohdullista ja rohkaisevaa.

Vilho Helanen.

VASTAUKSEMME.

Myrsky, josta lehtemme viime numerossa kirjoitettiin, on nyt puhjennut täyteen voimaansa. Lakkautettavaksi vaaditaan niin SM-järjestö kuin »Sinimusta»-lehtikin. Edellisen toiminta on hallinnollisella toimenpiteellä toistaiseksi jo keskeytettykin ja yli neljännesvuoden vanhasta numerostamme on nyt löydetty ne »rikolliset» kirjoitukset, joiden voimalla oikeusministeriö uskoo laillisen tuomioistuimen hyväksyvän sen vaatimuksen.

Tietäen, että lehtemme kaikki kirjoitukset ovat syntyneet hartaasta mielestä ja palavasta isänmaanrakkaudesta ja että sen jokikinen sivu kantaa vain todistusta nuorisosta, joka valansa vannoneena on valmis uhraamaan sekä työnsä että viimeisen punaisen veripisaransa kansansa suuremman tulevaisuuden alttarille, me rohkeasti lähdemme siihen taisteluun, johon meidät on haastettu. Rivi riviltä me tulemme todistamaan meitä vastaan heitetyt syytökset vääriksi ja turvallisin mielin jättämään asiamme oikeudenmukaisten tuomarien ratkaistavaksi. Jos *he* meissä vikaa löytävät, silloin me nöyrinä erheemme tunnustamme,

mutta muuten emme!

Me tiedämme, että »Sinimusta» viime vuonna on numero numerolta kirjoittanut itsensä tuhansien nuorten ja vanhojenkin sydämiin. Me tiedämme sen löytäneen tiensä tuhansiin vakavahenkisiin ja tosisuomalaisiin koteihin luokkaan ja säätyyn katsomatta. Me tiedämme sen kuluneen niin opettajan kuin opiskelevan ja nuoren työläisen käsissä ja tiedämme heidän vavahtaneen kuullessaan ,että meitä vaaditaan *vaikenemaan!*

Vaikenemaan rikollisina ja syyllisinä välien turmelemiseen meidän kanssamme »ystävyydessä» elävän valtion kanssa samaan aikaan, kun toisella taholla jo vapaasti ja julkisesti kysellään, oliko joku Antikainen sankari vai ei ja piirretään herjakuvia erään suurvallan valtionpäämiehestä! »Välejä» ei ehkä »turmele», jos hänet esitetään ruoska kädessä ratsastamassa orjuutetun kansansa selässä tai »rauhan»-piippuna nostavan huulilleen — sotilaskiväärin. Eduskunnassa voi kansanedustaja saada muistutuksen rohjetessaan vihjailla, että viranomaiset eivät näe *oikealla* silmällään. Julkisessa sanassa se on luvallinen kysymys ja siihen on lupa lisätä — uhkauksiakin.

Niille tuhansille, jotka nyt kautta koko Suomen levottomina seuraavat pienessä Porvoossa alkanutta suurta taistelua, me huudamme:

Olkaa rauhassa, oikeus on voittava!

»Sinimusta» on syntynyt taistelulehdeksi, ja taistelujen kautta on sen tie alati kulkeva. Me tiedämme, että sen sammuessa pimenisi valo tuhansista sydämistä, ja siksi me tahdomme jokaisessa taistelussa nostaa sen tulisoihdun yhä *korkeammalle.* Me tiedämme, että sen kaatuessa murtuisi tuhansien usko, ja siksi me sanomme:

Me täytämme tehtävämme!

Me täytämme sen tehtävän, jonka Suomen isänmaallinen, Jumalaa pelkäävä nuoriso on meille antanut omistaessaan »Sinimustan» omaksi lehdekseen. Sen ääni ei tule sortumaan, vaan vuosi vuodelta se on kaikuva yhä voimakkaampana. Se on herättävä nukkuvia ja kääntävä epäuskoisia, kunnes koko Suomen kansa jälleen on yksi ja jakamaton. Se on puhaltava torveensa kokoontumismerkkiä, kunnes vaino ja riita on vaiennut ja tämä kansa

jälleen uskoo suureen tulevaisuuteensa!

Sinimusta nuoriso! Nousevan Suomen lipunkantajat! Teidän järjestönne on nyt lyöty maahan, mutta teidän aatettanne *ei lyödä!* Vastoinkäymisissä ja koettelemuksissa se vain kirkastuu ja terästyy kuin karaistuva rauta. Te tottelette lakia, joka on meidän kaikkien yläpuolella ja jonka pyhyyden puolesta meidän kansamme on pelottomana ja kaikki tuskat valittamatta kestäen, rukouksessa Herralle taistellut. Vain lakia te tottelette ja puhtaan omantuntonne ääntä, ja molemmat

käskevät teitäkin taistelemaan!

Isänmaanne ja kansanne puolesta, jotta ne ajan vaaroista pelastuisivat. Teidän järjestönne voidaan teiltä ottaa ja te alistutte silloin nöyrinä lain tuomioon. Mutta mahdollisen tappionkin te käännätte *voitoksi* kohottamalla vapaan sinimustan aatteenne entistä ylemmäksi.

Meille on heitetty haaste ja me vastaamme siihen. Tämä meidän vastauksemme kuuluu:

Numero numerolta löytäköön »Sinimusta», Suomen nuorison taistelulehti isänmaan ja kansansa puolesta, tiensä yhä uusiin tuhansiin koteihin! Jokainen meistä jännittäköön nyt kaikki voimansa tähän tehtävään! Eteenpäin!

Arne Somersalo.

Vihanko oppia?

Kysymyksiä vastustajille.

Kaiken sen parjaustulvan joukossa, jolla Sm-järjestöä on koetettu liata on sekin syytös, että siinä on nuorisoa kasvatettu vihaan ja katkeruuteen. Sama syytös koskee kaikkia niitä, jotka ovat liittyneet uuden maailmankatsomuksen, sinimustain tunnusten julistajiksi.

Niinpä esim. Helsingin Sanomat selostaessaan erästä Mikkelin kirkkopäivillä pidettyä esitelmää puhuu papista, jotka »erään määrätyn puolueen hyväksi» julistavat »voimanpalvonnan, vihan ja katkeruuden oppeja». Ikävä huomata, että Kotimaakin (no:ssa 4) tunnustaa sellaisten olemassaolon, ompa ne laskenutkin, ja omasta puolestaan haluaa sanoutua irti sellaisista, — eli toisinsanoen kaikista niistä papeista, jotka ovat julkisesti tunnustautuneet IKL:n ja S.M. maailmankatsomuksen kannattajiksi.

Tietysti tämä ennenkaikkea koskee S.M. järjestöä, jonka päällikkönä on sellainen pappi ja jonka juhlissa monet muut heistä ovat esiintyneet.

Ja niinpä siis kaikkialta puoluelehdistöstä, — jopa muualtakin, kuuluu huuto siitä, miten nuorisoa on johdettu harhaan ja kasvatetaan kieroon. Nuorison itsensä, ehkäpä vähän Isänmaankin nimessä sitten nyt pitää antaa kuolinisku S.M. järjestölle.

Parjaajat puhuvat vastoin parempaa tietoaan tai eivät tunne asiaa.

Luuletteko, sinimustain tuomarit, että kukaan on liittynyt S.M.-järjestöön itsekkäistä syistä? Kyllä kai jokaiselle vähitellen on käynyt selväksi, mihin kaikkeen jokaisen sinimustan on täytynyt valmistautua. Meidän pitää olla valmiita siihen, ettemme saa virkapaikkoja tai menetämme ne, meidän pitää olla valmiita kantamaan vihaa, epäluuloja ja parjausta, uhraamaan kaikki, jopa henkilökohtaisen turvallisuutemme. Luuletteko, että yksikään, joka pitää tärkeänä ulkonaista menestymistään maailmassa tai tavoittelee helppoa, vaivatonta ja hupaisaa elämää, liittyy S.M:n jäseneksi? Uskotteko tosiaan, että viha ja katkeruus saavat ihmisen tekemään niitä uhrauksia, joita sinimustiin kuuluminen nykyisin merkitsee, kun järjestössä kumminkin täytyy ajaa suuria, yhteisiä isänmaallisia päämääriä eikä omia asioitaan.

Olisipa teidän, sinimustien parjaajien ja lakkauttajien, pitänyt saada paremmin tutustua heihin, niin väärät luulonne olisivat karisseet, — mikäli olette rehellisiä.

Muistuu mieleen S.M. leirit ja kerhoillat. Siellä näkee tämän maan uuden nuorison, paljon parjatun uuden nuorison. Se marssii intoa hehkuen, kuuntelee luentoja hartaana, väliin kyyneleet silmissä, se laulaa pannen lauluun koko sydämensä, puhuu nuoren innon siivittömin sanoin Isänmaasta.

Sen nuorison olemuksesta loistaa sellainen samalla palava ja harras uhrimieli, ettei voi epäilläkään, mikä sen on aikaansaanut: hehkuva *rakkaus* tähän maahan ja kansaan, kaikkiin, niihinkin, jotka vielä kulkevat väärien lippujen alla, rakkaus Karjalaan ja Inkeriin, noihin paljon kärsineihin heimoveljiin, joista harvat muuta välittävät ja joiden takia sinimustia sanotaan typeriksi intoilijoiksi. *Rakkaus* on se voima, joka S.M. nuorisoa sytyttää. Sehän se kyllä tekee sen niin ajattelemattomaksi, ettei ajattele omaa etuaan. Ja se antaa myös uskoa siihen, että Suomenkin heimolla vielä voi olla suuri tulevaisuus.

Jo tähän mennessä on S.M.-järjestö saanut aikaan sen, että opiskeleva ja työläisnuoriso on lähentynyt toisiaan enemmän kuin milloinkaan ennen. Se on antanut monelle marxilaisuuden ja kommunismin saastuttamalle nuorelle takaisin Isänmaan. Se on koettanut johdattaa nuorisoa siveelliseen itsekuriin ja lopettanut epälukuisten koululaisten oleilun tanssiravintoloissa. Se on julistanut tälle kansalle ei vain Karjalan ja Inkerin hätää, vaan myös *vastuuta* niistä. Ja ihmeellistä on, että monelle nuorelle S.M. on saanut olla välikappaleena isien uskon löytämisessä.

Näemme monen porvarilehden farisealaisesti sanovan, että nuorison innostus on kaunista ja se olisi ollut käyttökelpoista tavaraa, kun ei S.M. johto olisi sitä väärille urille vienyt.

Ovatko nämä vääriä uria? Ja tiedättekö, mistä tämä nuoriso on »käyttökelpoisen» innostuksensa saanut? Se on saanut sen juuri S.M.-järjestöstä! Ja silloin kai teistä olisi parempi, ettei nuoriso olisi isänmaallista herätystä saanutkaan! Vai oletteko, puoluejohtajat, itse saaneet nuorison innostumaan? Oletteko yrittäneet, ja millä tuloksella? Nyt varmaan aiotte itse ruveta nuorisojohtajiksi? Ehkä kuvittelette nuorison teitä seuraavan!

Tahdotte ottaa nuorisolta S.M.-järjestön. Mitä aiotte antaa tilalle? Ainahan nuoriso jotain harrastaa. Niin tosiaan, *mitä aiotte antaa tilalle?* Ehkä perustatte vaarattoman kulttuuriharrastusseuran.

Vanhat aktivistit ja ulkomaat.

Everstiluutn. Paavo Susitaival.

Turha vaiva! Nuoriso ei kuule hengetöntä julistustanne. Ehkä onnistutte paremmin, jos järjestätte kosolta huvitilaisuuksia, — tanssihuoneustot täyttävä nuoriso ei olekaan ollenkaan esivaltaa huolettanut, sinimustainkin kai toivotaan vaeltavan sinne.

Mutta niin ei käy! Meidän rakkautemme voittaa vielä tämän kansan, teidänkin joukkonne! Senkin uhalla, että *juuri te* tahdotte väkisinkin tehdä meidät katkeriksi; tunnemmehan, että nähdessämme tämän nuorison palavan innostuksen ja halun tehdä jotain Isänmaan hyväksi, te lyötte sitä vasten kasvoja.

Sinimustat, kestäköön rakkaus sittenkin!

S.M.-järjestö on antanut tuhansille nuorille jotakin suurta: palavan sydämen. Sitä eivät vastustajamme saa sammumaan; se palaa *sittenkin*. Meistä ei tule koskaan sellaisia, jotka pelkäävät, että tässä maassa rakastetaan Isänmaata liikaa!

Annettuaan Isänmaalle tämmöisen palavasieluisen nuorisojoukon ei S.M. ole elänyt turhaan. Isänmaa vielä on sitä siitä siunaava.

Anna-Liisa Heikinheimo.

Aikana, jolloin ei voi asioita mainita omalla nimellään, palaavat mieleen tapahtumat menneiltä aktiivisen toiminnan ajoilta.

Muistuu mieliin, mitenkä kaikkein ankarimpana aktivistien tuomitsijana, jopa ilmiantajanakin, esiintyi Uuden Suomen edeltäjä Suometar, joka riemumielin m.m. tervehti Voimaliiton puuhailujen julkituloa.

Muistuu mieliin, mitenkä viranomaiset Hampurissa, Köpenhaminassa ja Tukholmassa silmät ummessa katselivat aselastien lähtöä ja aktivistien johtajan, Konni Zilliacuksen puuhailuja. Muistuu mieleen, mitenkä »Vapaita Sanoja» ja »Fria Ord'ia» jatkuvasti painettiin kaikessa rauhassa Ruotsissa ja salakuljetettiin vuosikaupalla Suomeen. Ja kaiken huippuna oli, että Ruotsin aktiivipalveluksessa olevat yleisesikunnan upseerit saivat keskenään häiritsemättä m.m. kenraali Maexmontanille laatia suunnitelmia yleistä kansannousua varten Suomessa. Ruotsi noudatti silloin »virallisesti» tiukkaa puolueettomuutta. Eikä siinä maassa pelätty mahtavan Venäjän, Englannin eikä muiden ympärysvaltojen vihaa.

Mutta mitäpä näistä *vanhoista* asioista. Uusi aika näyttää tuoneen mukanaan uudet tavat ja uudenlaisen suhtautumisen sortovaltaan. Ehkäpä hiuksenhalkojat löytävät eroituksen siinä, että taistelu sortoa vastaan on vain silloin oikeutettua, jolloin sortajana on vieras kansa.

Mutta aktivismi ei ole vielä maailmasta kuollut.

Helsingissä, 28. 1. -36.

Paavo Susitaival.

KYLVÖLAULU.

Heikki Asunta.

ASEVELJENI RINTAMALLA!
YHÄ TYÖTÄNNE JATKAKAA,
JOS ON TOUON TAITTANUT HALLA,
JOS ON KUURASSA KUOKKAMAA.

LIPUNKANTAJAT AJAN UUDEN,
JOKA SILMISSÄ SINERTÄÄ,
YLI SÄNKIEN KUOLLEISUUDEN
JYVÄT SITKEÄT KYLVÄKÄÄ!

SATO NOUSEVA VIEL' ON SIITÄ,
SATO SANKEMPI ENTISTÄÄN.
SITÄ TOUKOA MAAST' EI NIITÄ
VIHAN VAALIJA KYYRYPÄÄ.

ASEVELJENI! VAINON YÖSSÄ
VALA EHDOTON VANNOKAA:
— YHÄ KESTÄMME KYLVÖTYÖSSÄ,
YHÄ ISKUJA SATAA SAA.

— TUHON EESSÄ ME VÄISTÄ EMME!
YHÄ KYLVÄMME TAISTELLEN.
PYHÄ PELTO ON SYDÄMEMME,
PYHÄ RAKKAUS SIEMEN SEN.

— — —

KÄDET SITKEÄT! KYLVINVAKKAAN
LUJIN JÄNTERIN TARTTUKAA,
NIMEN PUOLESTA KUNNIAKKAAN,
NIMEN RAISKATUN: ISÄNMAA!

AIKAMME ILMIÖITÄ

Uusi ja piristävä sävy tekee tuloaan jo ikäväksi käyneeseen sisäpolitiikkaan. Riemuiten tervehtii sitä puoluelehdistö, jonka tiiliskiviotsikot Makallen takaisinvaltauksesta, ras Destan huimaavista voitoista ja ambulanssipommituksista eivät enää »vedä». Uusi ja mehukkaampi muona oli tarpeen ja katso, se tuli kuin *tilattuna!*

Muuan mies on kirjoittanut *yksityiskirjeen* senjohdosta, että eräs niin omassa maassaan kuin meilläkin jakamatonta kansansuosiota ynnä kunnioitusta nauttiva, valtakuntansa päämiehen asemassa oleva henkilö on ilmoitettu saapuvaksi yksityiselle visiitille. Hän ei ole osannut oikein arvioida sitä kunniaa, minkä tämä korkea vierailu meille suo. Hän ei ole riemuinnut ja hurraata huutanut eikä vähintäkään kiihtynyt siitä arvonnoususta, jonka maamme tietenkin tämän tapahtuman johdosta voi aikakirjoihinsa merkitä.

Niin ihmeellistä ja moitittavaa kuin se onkin, on hän tuosta tiedosta kiihtynyt vallan *toisinpäin!*

Maassamme jatkuvasti harjoitetun valheellisen parjauksen ja kiihoituksen harhaan johtamana — ja sellaisia harhaanjohdettuja on meillä kiitos iikooällän toiminnan *valitettavan paljon!* — on hän itselleen kuvitellut, että sanotussa maassa on perustuslaki poljettu maahan. Ja hän on kiihtynyt ajatellessaan, miten me suomalaiset oman perustuslakimme pyhyyden ja koskemattomuuden puolesta taistelimme, kärsimme, menimme vankilaan ja maanpakoon. Hän kiihtyi muistellessaan, miten kunnioitettu valtion päämiehemme sen nimissä kerran nousi raskaaseen rikokseen erehtynyttä julkisesti ja rohkeasti puolustamaan ja sen puolesta itse teki ennemmin matkan Siperiaan kuin taipui — — —

Senjohdosta, että edesvastuuttomat piirit maassamme ovat tehneet valkeasta mustan ja mustasta valkean, uskotteli hän itselleen, että kansanvalta sanotussa maassa on häpäisty ja pilkattu ja sen sijalle nostettu valtapaikoille julkea väkivalta. Ja hän kiihtyi ajatellessaan kansanvallalle kuolemaan asti uskollisten valtiomiestemme, poliitikkojemme ja sanomalehtiemme jokapäiväisiä vakuutuksia, että *tämä* kansa ei milloinkaan väkivallalle kumarra eikä sen edessä taivu. Hän kiihtyi muistellessaan jopa sellaistakin lukeneensa, että siinä maassa kansaneduskunta, pohjoismaisen vapauden monisatavuotinen ylväs symbooli, on raa'asti ajettu kadulle ja sen lainsäädäntösalista kuin ivaten tehty — vanhojen huonekalujen varasto — — —

Hän ei vain kiihtynyt, vaan suorastaan kuohahti sellaisenkin näköharhan edessä, — josta maassamme tyytymättömyyttä lietsovat väärät ja valheelliset profeetat ovat täydessä vastuussa — että samaan aikaan kun täällä iloitaan ja juhlitaan, peittää huutava hiljaisuus sen maan, jonka edestä monet sadat suomalaiset nuorukaiset heimoveljeyden nimessä ovat vertaan vuodattaneet ja henkensäkin antaneet. Hän kuvitteli näkevänsä heidän entisten uskollisten aseveljiensä kalpeat kasvot kalterien takana, heidän häpeänsä ja pilkkansa sekä heidän perheittensä sanattoman puutteen ja hädän.

Hänen kiihtynyt, rikollisesti kiihdytetty mielikuvituksensa uskotteli hänelle, että kaikkea tuota vääryyttä aiottiin täällä virallisesti *tervehtiä* ja juhlia, — ja kiihtymyksen vallassa hän tarttui kynäänsä ja *kirjoitti!*

Hirvittävää tapahtumaa ei vähääkään muuta eikä hänen raskasta rikostaan rahtuakaan lievennä, että hän jo seuraavana päivänä jälleen hallitsi mielensä ja kirjoitti toisenkin kerran, *peruuttaen* malttaamattomat sanansa. Ja vielä vähemmän lieventää hänen kauhistuttavaa, kaikkien kunnianarvoisten kansalaisten yksimielisesti tuomitsemaa tekoaan sellainen seikka, että — mitään rikollista tai moitittavaakaan *ei tapahtunut!*

Corpus delicti ei onneksi ollut kirjoitettu »häviävällä» salamusteella neljän vuorokauden kuluttua itsestään hajoavalle paperille. Se ei ollut edes salakirjoitusta, vaan oikeita suomalaisia puustaaveja Barnengen'in vanhuut-

taan vain mustuvalla nesteellä tukevalle Tervakosken paperille. Eikä sitä lukemisen jälkeen peitettyjen ikkunoitten takana tulella kiireesti poltettu ja hiillostakin vielä huolellisesti jauhettu, vaan heitettiin se huolettomasti laatikkoonsa, mistä viranomaiset tämän aikamme *kalleimman asiakirjan* vaivatta löysivät — —

Ja *he* ymmärsivät sen arvon paremmin kuin kirjoittaja tai sen vastaanottajakaan. Kuin kruunun kalleinta jalokiveä he sitä säilyttivät ja vartioivat, ettei se vain *ennen aikojaan* vaan *aikanaan*, suuren hetken lyödessä kuin pommi iskisi julkisuuteen.

Ja räjähtäessään hävittäisi ei tekijäänsä yksinään, vaan hänen mukanaan laajan ja vaarallisen järjestön — — —

Niin, uusi ja piristävä sävy tekee tuloaan jo ikäväksi käyneeseen sisäpolitiikkaan. Ja riemuiten tervehtii sitä puoluelehdistö, jonka tiiliskiviotsikot Makallen takaisinvaltauksesta, ras Destan huimaavista voitoista ja ambulanssipommituksista eivät enää »vedä». Uusi ja mehukkaampi muona oli tarpeen ja katso, se tuli kuin *tilattuna!*

Hengessämme me jo näemme, miten riemukkaan yksinkertaiseksi valtiotaitomme tästälähin muuttuu.

Olettakaamme, että maassa vallitsee kiihtynyt jännitys. Kalterien takana istuu miehiä, joita *oikeus* ei ole tuominnut. Kuvitellen itselleen vääryyttä kärsivänsä nämä miehet alottavat syömälakon ja tieto siitä vavahduttaa kymmeniätuhansia. Harkitsemattomat teot ovat jo ilmassa ja kourallinen syvemmälle näkeviä kansalaisia taistelee miltei epätoivoisesti niitä vastaan.

Olettakaamme edelleen, että tällaisessa ylijännitetyssä tilanteessa soitetaan paikasta toiseen. Kylmä, sekä alustalaisiaan että alaisiaan käskemään tottunut ääni, joka *julkisuudessa* kantaa maan äärestä toiseen, aivan *yksityisesti* ja konfidentiellisti kuivasti esittää — pakkosyöttöä. Ja lausuu siihen erinäisiä arveluita sen odotettavista vaikutuksista kiihtyneeseen mielialaan ja näiden vaikutusten johdonmukaisista seuraamuksista. Olettakaamme — ja tietenkin me vain oletamme! — että tuosta mahdollisuuksien punnituksesta ilmenee määrätietoinen, mutta julkisuuteen vähemmän sovelias ja puhujan valtiollisen tehtävän kanssa vähemmän sopusuhtainen tahto — — —

Ja kuvitelkaamme sitten itsellemme, että tämä erittäin salaiseksi tarkoitettu yksityispuhelu sattumasarjan kautta sana sanalta kaikuu niillekin, joille se kaikkein vähimmin on tarkoitettu, kuvitelkaamme, että se sana sanalta pannaan paperille. Ja kuvitelkaamme edelleen, että se seuraavana päivänä todistajamainintoineen jättiläisotsikoin olisi julkaistu sanomalehdissä — — —

Uusi ja piristävä sävy olisi silloin varmasti tullut jo ikäväksi käyneeseen sisäpolitiikkaan. Niin, luultavasti olisi tuollaisessa oletetussa tapauksessa yhtä ja toista romahtanut, minkä rinnalla nuorisojärjestöjen lakkautukset olisivat kalvenneet — — —

Ja sama uusi, valtiollisesta terveydestä todistava tuulahdus olisi ehkä usein muulloinkin voinut puhaltautua ummehtuneisiin tupiin ja peräkamareihin ikävyyttään haukottelevan Suomen kansan talossa. Se olisi voinut nostaa kenraaleita ja kuvernöörejä, joiden suurimmat teot kainosti peittyvät ankaran yksityisyyden verhoon, kuuluisuuden korkeimmille huipuille. Se olisi saanut eräänä päivänä koko Pohjois-Euroopan vavahtamaan ja vinhasti pyörivän maapallomme Meksikonkin sopukoita myöten nauraa hohottamaan.

Se olisi varsin todennäköisesti jo useammin kuin kerran tehnyt *historiaa* — — —

Se ei ole sitä tähän asti tehnyt, sillä me olemme olleet toistaiseksi niin toivottoman *vanhanaikaisia*. Meillä on ollut ennakkoluuloja, jotka ovat kahlehtineet tämän uuden ja piristävän sävyn ikäväksikin käyneessä politiikassa.

Nyt ei meillä niitä enää ole!

Antti Suomenpoika

Taistelu on alkanut.

Viime maanantaina oli oikeusministeriön lehteämme vastaan nostama juttu ensimmäistä kertaa esillä Porvoon raastuvanoikeudessa. Kuten päivälehdistä on näkynyt, katsotaan sen Eestin-numero viime lokak. 4 p:ltä ja joulunumero useiden kirjoitusten johdosta rikollisiksi. Yleinen syyttäjä, Porvoon kaupunginviskaali, on antanut haastaa kirjoittajat oikeuteen vaatiakseen heille rangaistusta ja lehden *lakkauttamista* määräajaksi.

Huvittavana esinäytöksenä mainittakoon eräästä oikeudenkäyntiä ennakoivasta kohtauksesta Helsingin poliisilaitoksella. —

Kun päätoimitajamme toissa lauantaina juuri oli saapunut lehden toimitukseen, soitti hänelle muuan etsivä, pyytäen häntä mahdollisimman pian saapumaan rikospoliisin apulaispäällikön luo. Puolen tuntia myöhemmin johdettiin hänet tämän virkahuoneeseen, jossa hän sai kirjallisen haasteen saapua henkilökohtaisesti Porvooseen vastaamaan »Sinimustan» lokak. 4 pnä julkaisemasta »*Antti Suomenpojan*» pakinasta, jonka oikeusministeriö oli katsonut »rikolliseksi» ja ystävyydessä olevaa valtiota» loukkaavaksi, vaatien siitä edesvastuuta everstiluutn. *Somersalolle*. Rikospoliisin apulaispäällikkö silminnähtävästi hämmästyi päätoimittajamme kohteliaasti huomauttaessa, että hän on everstiluutn. e.v.p. Somersalo, kun taas haasteessa kerrotaan vain eräästä »Antti Suomenpojan» oletetusta rikoksesta, ja ettei hän täten näin ilman muuta voi tätä haastetta itselleen omistaa. Tiedusteluun, eikö hän sitten ole »Antti Suomenpoika», hän vastasi, että tämä kysymys olisi ollut tehtävä ennen haasteen antamista ja sellainen selvitys olisi pitänyt valmistavassa poliisitutkimuksessa, jottei mitään epävarmuutta »rikollisen» henkilöllisyydestä jäisi vallitsevaksi. Kysyjäkin tiennee, mitä varten meillä on laki ja asetukset sekä lehdillä *vastaava* toimittaja? Suomen sanomalehdistön perinteisiin kuuluu, että tämä toimittaja vastaa lehden *koko* sisällöstä eikä toimituksilla ole tapana ilmoittaa kirjoittajien nimiä oikeudenkaan edessä. Näin on syytetty itsekin jo monen vuoden ajan menetellyt, vastatessaan »Ajan Sanasta» ja »Ajan Suunnasta», ja niin hän nyt vastaa myös *koko* »Sinimustasta» t.k. 16 pstä alkaen, jolloin hän on sen päätoimittajaksi ryhtynyt. Tätä menettelyä ei hän ilman vakavaa aihetta nytkään aio rikkoa. Poliisilaitos voi asettaa kysymyksensä lehden päätoimittajalle k.o. ajalta, jolla tietenkin on täysi vapaus ilmoittaa kirjoittaja, mikäli hän katsoo sen tarpeelliseksi. Venäläinen sortovaltakaan ei mikäli syytetty muistaa, koskaan vaatinut vastuuta nimimerkeille, vaan kunnioitti muodollista oikeutta.

Apulaispäällikkö otti lausunnon pöytäkirjaan tiedustellen, oliko syytetyllä vielä muuta lisättävää, mihin everstiluutn. Somersalo huomautti, että hän jo oli sopinut eräästä puhetilaisuudesta Savonlinnassa t.k. 26 pnä, joten hänen vaadittu henkilökohtainen läsnäolonsa oikeuden istunnossa tulee aiheuttamaan huomattavia muutoksia hänen työohjelmaansa sekä paljon vaivaa ja kuluja. Näin ollen hän pidättää itselleen oikeuden vaatia täyttä ja huomattavaa vahingonkorvausta näin aiheettomasta haasteesta.

Heti everstiluutn. Somersalon jälkeen kutsuttiin sisään lehden viimevuotinen päätoimittaja *Allan Virkkunen*, jolle samoin annettiin haaste. Häneltä tiedusteltiin, vastaako hän lehden koko sisällöstä, mihin hän vastasi myöntäen.

Porvooseen olivat t.k. 27 pnä haastettuina saapuneet oikeuden istuntoon lehden julkaisija, pastori *Eljas Simojoki*, ent. päätoimittaja, yliopp. *Allan Virkkunen*, everstiluutn. *Arne Somersalo* ja yliopp. *Erkki Ervamaa*, jota hänen pidätettynä ollen muuan EK:n etsivä kintereillä seurasi. Pastori Simojoenkin ollessa syytettynä seurasi oikeuden istuntoa Oulun tuomiokapitulin puolesta Sörnäisten suomalaisen seurakunnan kappalainen, teol. kand. *Kaarlo Sylvander*. Kaikkia vastaajia avusti tuomari *Albert Tulikoura* Helsingistä. Virallisena syyttäjänä toimi Porvoon kaupunginviskaali *H. E. Sandström*.

Yleinen syyttäjä esitti oikeusministeriön kirjelmän, jossa ilmoitettiin, että mainitussa aikakauslehdessä viime lokakuun 4 pnä otsikolla »*Eestin kansan kunnia Suomessa*», »*Eestin ja Suomen ylioppilaspäivä*», kirjoittanut Eljas Simojoki, »*Kapteeni Dunkel'in muistolle*» ja »*Aikamme ilmiöitä*», kirjoittanut nimimerkki Antti Suomenpoika, sekä saman lehden joulukuun 18 pnä ilmestyneessä kaksoisnumerossa 25—26 otsikoilla »*Joulukirje Eestin vapaussotureille*», kirjoittanut Erkki Ervamaa, ja »*Diktatuuri vaarassa*» oli käytetty Eestin viranomaisista loukkaavaa sanontatapaa. Kun edellämainitut kirjoitukset ovat omansa vahingoittamaan Suomen suhteita ulkovaltoihin, oikeusministeriö oheen liittäen kappaleen mainittuja aikakauslehden numeroita ja nojautuen valtakunnalle ja yhteiskunnalle vahingollisen kiihoituksen ehkäisemisestä huhtikuun 14 pnä 1934 annetun lain 1 pyk. 1 momentin mukaan kehoittaa kaupunginviskaalia asettamaan Porvoon raastuvanoikeudessa sanotun aikakauslehden toimittajan, ylioppilas Allan Virkkusen ja edellämainittujen kirjoitusten kirjoittajat pastori Eljas Simojoen, everstiluutnantti Arne Somersalon ja ylioppilas Erkki Ervamaan syytteeseen sekä vaatimaan heidät tuomittaviksi edellämainitun lainkohdan määräämään rangaistukseen sekä painovapauslain 37 pyk. 3 momentin ja ensiksi mainitun lain 3 pykälässä olevain säännösten nojalla aikakauslehden julistamista lakkautetuksi määräajaksi.

Vielä jätti yleinen syyttäjä oikeudelle kaksi *ulkoministeriön* kirjelmää, jossa ylimalkaisesti väitettiin, että syytteen alaiset kirjoitukset ministeriön mielestä ovat omiansa vahingoittamaan Suomen ulkomaisia suhteita, sekä omat kuhunkin vastaajaan erikseen kohdistuneet syytekirjelmänsä, joissa hän yhtyi aikaisemmin mainittuun rangaistusvaatimukseen. Hän viittasi »viime päivien tapahtumiin», jotka hänen mielestään todistivat syytteiden aiheellisuuden ja alkoi arvostella pastori Simojoen moraalia, väittäen »Sinimusta»-lehden harjoittaneen *valtion- ja yhteiskunnanvastaista kiihoitusta*.

Tämän jälkeen luettiin poliisitutkintopöytäkirjat. Ylioppilas *Ervamaa* tunnusti kuulustelupöytäkirjat hänen osaltaan oikeiksi. Hänen käsityksensä mukaan ei hänen laatimassaan kirjoituksessa ollut mitään ulkovaltoja loukkaavaa tai rikollista, ei ainakaan mitään sellaiseksi tarkoitettua. Mitä kirjoitelman loppusanoihin tulee, jotka myös on ulkoministeriössä punaisella merkitty, niin ovat ne lainattua runoutta. Tähän lisäsi vastaajain avustaja, tuomari *A. Tulikoura*, että *lainaus on Koskenniemeltä.*

Yliopp. Ervamaa oli valmis omalta kohdaltaan jättämään jutun jo tässä käsittelyssä oikeuden ratkaistavaksi.

Everstiluutn. *Somersalo* esitti ensialuksi samat huomautukset, jotka hän oli jo haastetilaisuudessa tehnyt. Hän ihmetteli sitä intoa, jota tämän jutun ajamisessa osoitettiin ja huomautti, että se seikka, että hänet yleisesti tunnettiin »Antti Suomenpojan» nimimerkin käyttäjäksi, ei suinkaan sulkenut pois sellaista mahdollisuutta, että toisetkin sitä olisivat käyttäneet. Tällainen menettely ei ole sanomalehdistössämme lainkaan outoa, kuten esim. Uuden Suomen nimim. »Matti» todistaa, jonka takana saattoi olla milloin kuka tahansa, milloin arkkipiispa Ingman-vainaja. Tekijäkysymys olisi siis kaiken järjellisyyden nimessä täytynyt ensin selvittää, ennenkuin kansalaisia vaivataan oikeuteen toisesta maan äärestä. Hän arvosteli ankarasti syytettä »tasapuolisuuden» kannalta ja huomautti, että hallitus, jonka puolesta nyt juttua häntä vastaan käydään, on saanut jo vuoden ajan mitä törkeimmin herjata häntä sanomalehdistössään ja että näitä kirjoituksia on lainattu suomalaisiinkin lehtiin, ilman että oikeusministeri olisi katsonut tarpeelliseksi suojella hänen, Suomen kansanedustajan kunniaa. Tässä asiassa hän on jo ollut pakotettu kääntymään oikeuskanslerin puoleen saadakseen itselleen lainmukaista oikeutta. Mutta jo eduskunnassakin on täytynyt huomauttaa, että laki ei meidän maassamme enää ole sama kaikille.

Mitä ulkoministeriön kirjelmiin tulee, täytyi hänen lausua kummastuksensa siitä, mitä siellä nyt katsotaan »suhteita vahingoittaviksi». Tällaisista, ilmeisesti aivan vaarattomista ja totuudenmukaisista kirjoituksista on kyllä nostettu syyte, mutta samaan aikaan ei ulkoministeriössä ole kiinnitetty mitään huomiota sellaisiinkaan herjakuviin, joissa erään suurvallan, Saksan valtakunnan päämies esitetään ruoska kourassa ratsastamassa orjuutetun kansan niskassa tai nostamassa »rauhanpiippuna» kivääriä huulilleen. Yleensä oli vastaajan sanottava, että eräissä lehdissä nykypäivinä harjoitetaan jatkuvasti peittelemätöntä yhteiskunnanvastaista kiihoitusta ja asetetaan vakavasti jopa sellaisiakin kysymyksiä, onko Antikainen »sankari vai ei», samaan aikaan kun rikkeitä etsitään isänmaallisesta sanomalehdistöstä.

Aikomatta avustaa yleistä syyttäjää sen kysymyksen ratkaisussa, onko hän tai joku muu kirjoittanut »Antti Suomenpojan» pakinan ja jättäen siihen ainakin toistaiseksi vastaamatta pidätti vastaaja lehden nykyisenä päätoimittajana itselleen täyden puhevallan kaikissa syytteissä, pyytäen tilaisuutta saada myöhemmässä istunnossa yksityiskohtaisesti vastata niihin.

Pastori *Simojoki* torjui jyrkässä muodossa yleisen syyttäjän loukkaavat sanat moraalista ihmetellen sellaista sanankäyttöä tuomioistuimen edessä. Hänen mielestään kirjoitukset eivät ole millään tavoin kiihoituslain vastaisia, vaan päinvastoin on niissä hyvinkin varovaisessa ja maltillisessa muodossa lausuttu meidän oikeuskäsityksemme mukainen mielipide Eestin nykyisten vallanpitäjien laittomasta menettelystä. Hän jätti omasta puolestaan asian jo tässä istunnossa oikeuden ratkaistavaksi.

Ylioppilas *Virkkunen* pyysi saada myöhemmin vastata syytteeseen laajemmin ja kirjallisesti.

Virallinen syyttäjä huomautti, että everstiluutnantti Somersalo oli eräässä eduskunnassa tapahtuneessa keskustelussa sanonut käyttävänsä Antti Suomenpoika-nimimerkkiä sekä viittasi erääseen viime huhtikuussa »Ajan Suunnassa» julkaistuun ilmoitukseen, jossa tiedoitettiin Antti Suomenpojan ryhtyvän pakinoimaan »Sinimustassa». Kun samassa ilmoituksessa erikseen kerrottiin myös eversti Somersalon alkavan »Sinimustassa» vallan toisen kirjoitussarjan, katsoi everstiluutnantti Somersalo puolestaan tämän osoittavan, ettei ehdottomaan samaistamiseen ole aihetta. Syyte oli siis erinomaisen kevytmielisesti nostettu.

Tuomiokapitulin edustaja, pastori Sylvander jätti syytteiden laadun määrittelemisen oikeuden harkintaan voimatta yhtyä syytteisiin huonosta moraalista tai rikollisuudesta. Sanamuodoista hänen mielestään voitiin aina kiistellä.

Vastaajien avustaja, tuomari Tulikoura ihmetteli, että virallinen syyttäjä nyt on löytävinään »Sinimustasta» valtion- ja yhteiskunnanvastaista kiihoitusta, jollaisesta hän ei ole edes syytettä nostanut. Hän torjui kaikki esitetyt väitteet ja osoitti, että kirjoitukset päinvastoin sisältävät lain puoltamista. *Lakia kunnioittaen on meidän suomalaisten kunnioitettava myös Eestin perustuslakia*, joka nyt on saatettu voimasta. Jos Eestin nykyiset vallanpitäjät tällaisesta loukkaantuvat, on se heidän asiansa, mutta sen ei voida katsoa vahingoittavan suhteitamme Eestin valtioon. Meidän oikeudentuntoamme eivät määrää he, vaan suomalaiset oikeusperiaatteet. *Suomessa vallitsevan oikeuskäsityksen mukaan perustuslaki ja hallitusmuoto ovat pyhiä ja voimassapidettäviä, niin kauan kuin ne laillisessa järjestyksessä toisiksi muutetaan.*

Osoittaakseen kohta kohdalta syytteenalaisten kirjoitusten totuudenmukaisuuden hän pyysi oikeudelta lykkäystä.

Yleinen syyttäjä vaati kiihoituslain 1 pykälän 1 alion nojalla kutakin kirjoittajaa rangaistavaksi sekä »Sinimusta»-lehden lakkauttamista *mahdollisimman pitkäksi ajaksi.*

Jutun käsittely siirrettiin helmik. 10 päivään.

Maansa puolesta.

(Tosikuvaus erään ranskalaisen nuorukaisen sankarityöstä Marokossa.)

Alkuasukkaat ovat Afrikassa usein yllättäneet ja tuhonneet voimakkaitakin eurooppalaisia sotilasosastoja, sillä he ovat näennäisellä rauhallisuudella osanneet tuudittaa vastustajansa uneliaisuuteen ja sitten nopealla iskulla tuhonneet koko joukon. Eurooppalaiset eivät senvuoksi osanneet koskaan olla tarpeeksi varuillaan. Joskus he pelastuivat aivan kuin ihmeen kautta vaarallisista tilanteista.

Vuonna 1921 majaili majuri Bonnierin komentama neekeripataljoona Gerfigin kauppalan lähellä Etelä-Marokossa. Pataljoonan upseerit, luvultaan yhdeksän, olivat ranskalaisia, lukuunottamatta yhtä neekerialiluutnanttia. Alipäällystö ja miehistö oli neekereitä, kohoten pataljoonan vahvuus tuhanteen mieheen. Majuri Bonnier oli joukkoineen lähetetty kauppalaan, koska Marokon hallitus oli saanut vihiä arabialaisten kapinahankkeista näillä seuduilla. Pataljoona oli asettunut telttaleiriin kolmen kilometrin päähän kauppalasta eräälle korkealle kukkulalle, josta oli helppo hallita alavampaa ympäristöä.

Kului kuukausi, eikä pienintäkään kapinayritystä huomattu ja ranskalaiset upseerit alkoivat noitua hallituksen turhia epäilyjä rauhallisten alamaistensa suhteen. Vartiomiehet tulivat huolimattomiksi, eivätkä enää huolellisesti tarkastelleet ympäristöä. Vapaina olevat sotilaat kävelivät aseettomina kauppalan torilla ja istuskelivat hämärissä kahviloissa, lainkaan aavistamatta, että samalla hetkellä ladattiin pyssyjä ja teroitettiin tikareita heidän päänsä menoksi.

Gerfigin kauppalassa asui vain yksi eurooppalainen siviliperhe, nimittäin ranskalainen nahkakauppias Marin, joka oli siellä elänyt jo kahdeksan vuotta. Kauppiaan perhe käsitti paitsi häntä itseään, vain kaksi poikaa, joista toinen 15-vuotias Albert. Pojat olivat koko nuoruutensa saaneet vapaasti leikkiä ikäistensä arabialaislasten kanssa ja siten oppineet täydellisesti heidän kielensäkin. Lapset leikkivät hurjia sotaleikkejä läheisissä metsiköissä, ratsastivat tulisilla arabialaishevosilla, tai katselivat käärmeenlumoojain temppuja avaralla torilla.

Neekeripataljoonan saavuttua kauppalaan, tulivat pojat iloisiksi, sillä nythän he saivat nähdä oikeita pesun kestäviä sotamiehiä. He eivät voineet kylliksi katsella harjoituksia, joissa marssivat rivistöt poikia erikoisesti kiinnostivat. Majuri Bonnier ratsasti usein kauppalaan pistäytyen vieraisille maanmiehensä nahkakauppiaan luokse, eikä silloin suinkaan unohtanut taputtaa poikia päälaelle ja pistää heidän kouraansa makeispussia tai kiiltävää frangin hopearahaa.

Eräänä iltana lähti Albert kauppalan torille, jossa hänellä oli tapana kohdata arabialaisia tovereitaan. Ihmeekseen ei nuorukainen tavannut siellä ketään ja lähtien heitä etsimään joutui moskeijan takana olevalle kujalle. Mitä hän siellä näki ja kuuli, sai hänen nuoren sydämensä kiihkeästi pamppailemaan. Kuja oli aivan täynnä hurjannäköisiä asestettuja arabialaisia, jotka kaikki hiljaisina katselivat erästä toimitusta. Erään kaivon kiviselle korokkeelle oli nostettu musta neekerisotilas, jonka veren peittämiä kasvoja lepattavat soihdut valaisivat. Pitkä arabialainen, joka nähtävästi oli koko joukon päällikkö, asetti neekerin vastattavaksi kolme kysymystä: Missä ovat ranskalaiset upseerit tällä hetkellä? Nukkuvatko sotilaat öisin asestettuina? Mihin ovat konekiväärit asetetut?

Neekeri seisoi vastaamatta, puristaen yhteen paksuja huuliaan. Häntä lyötiin, potkittiin, pistettiin tikareilla, mutta valitusta ei kuulunut. Viimein iski arabialaispäällikkö neekerin sapelilla kuoliaaksi huutaen samalla: »Valloitamme rumien (valkoihoiset) leirin joka tapauksessa tänä yönä puolenyön aikaan. Piirittäkäämme leiri heti, niin ettei kukaan pääse sinne, mutta kaikki tapahtukoon äänettömästi.» —

Hetken kuluttua olivat hurjannäköiset miehet poistuneet ja Albert havaitsi olevansa yksin. Hänen päässänsä pyöri tuhansia ajatuksia. Mitä olisi parempi tehdä? Mennäkö ilmoittamaan isälle, vai yrittää hälyyttää sotilasleiri, jossa hyvän majurin henki on vaarassa? Tuumittuaan hetken päätti poika rientää leiriin.

Yö oli pimeä ja pataljoonan miehittämää kukkulaa valaisivat heikosti muutamat riutuvat nuotiot. Lukuunottamatta joitakin torkkuvia vahtimiehiä leiri nukkui. Majuri Bonnier istui yksin teltassa lukien vaimonsa lähettämää kirjettä lepattavan kynttilänliekin valossa, kun joku astui pehmein askelin, ilmoittamatta sisään. Majuri katsahti tulijaan, hypähti sitten hämmästyneenä seisomaan virkkoen: »Albert poikaseni, kuinka olet täällä ja kuka on sinut tuollai-

seen kuntoon saattanut, sillä olethan repaleinen ja veressä?»

Poika seisoi hetken äänettömänä, istahti senjälkeen telttatuolille ja kertoi majurille kaikki mitä oli kuullut ja nähnyt. Kertoi, kuinka oli henkensä uhalla ryöminyt piikkisten kaktuspensaiden keskitse pataljoonaa varoittamaan ja niissä haavoittunut varsin vaikeasti. — Liikutettuna puristi majuri pojan kättä, käski tämän pysyä teltassa ja riensi itse ulos.

Minuutit kuluivat hitaasti ja kaikki oli rauhallista. Sitten äkkiä kajahti pimeässä yössä arabiankielinen komento, jota seurasi korvia repivä villi karjunta. Arabialaiset hyökkäsivät.

Mutta paria sekunttia myöhemmin alkoivat neekerien kiväärit paukkua ja laukausten välistä voi erottaa konekiväärien tasaisen, rauhoittavan sävelen. Taistelun melu kiihtyi ja laski vuorotellen aivan kuin pauhaavan meren ärjyntä, tauoten viimein kokonaan.

Seuraavana aamuna seisoi neekeripataljoona suuressa neliössä kunniantekoasennossa keskellä leiriä. Torvisoittokunnan puhaltaessa marseljeesin puhui majuri kaikuvalla äänellä:

»Sotilaat! Tässä näette tämän nuorukaisen, joka oli pelastajamme varmalta tuholta. En tahdo salata, että voittomme oli hiuskarvan varassa, vaikkakin olimme valmiina. Pataljoonan nimessä kiitän sinua Albert. Olet oikea kansasi poika ja teit velvollisuutesi miehen tavoin. Komentavan kenraalin pikasähkösanoman perusteella kiinnitän rintaasi tämän urhoollisuusristin merkiksi teostasi.»

Todistukseksi siitä, ettei majuri ollut liioitellut puhuessaan vaarasta, voi mainita, että kahta kuukautta myöhemmin yllättivät ja tuhosivat arabialaiset Skouran vuorella erään ranskalaisen pataljoonan. Ei ainoatakaan miestä jäänyt eloon.

Albert poika suoritti sankariteon, joka on hyvänä esimerkkinä meidänkin nuorukaisillemme maatamme uhkaavan vaaran hetkellä.

Kaarlo Kurko.

Vain taistelun kautta

voivat uudet aatteet voittaa. Oletko ajatellut, että lehtemme on sanansaattaja isänmaallisen nuorison leiristä niiden luokse, jotka eivät ole vielä paikkaansa riveissämme löytäneet? Oletko ajatellut, että jokainen meistä voi auttaa sitä löytämään tien heidänkin koteihin ja valloittamaan yhä uusia nuorisojoukkoja suurelle tehtävällemme? Auta Sinäkin kohdaltasi Sinimustaa valtalehdeksi, joka ei puutu kaukaisimmastakaan salokylästä! Anna vastauksesi parjaajillemme!

RATSUMIES HARTIKKA.

Kirjoittanut MARTTI SANTAVUORI.

(Jatkoa.)

Munkki heitti äkkiä yltään viitan ja huupun alta paljastuivat ritari von Mauerbruchin asemiehen kasvot. Hartikan silmät tarkastivat häntä kiinteästi.

»Ette ole niinkään tyhmä. Aavistitte näköjään von Kauenin tempun. No niin, asentoon!»

Hyljätyn talon ahtaassa porttikäytävässä välähti kaksi miekkaa vastakkain.

»Ei lainkaan hullummin ajateltu», Hartikka puheli valmistautuessaan kaksintaisteluun, jonka tiesi merkitsevän lopullista voittoa tai tappiota. »Saitte siis selvän olinpaikastani! Ja mikä vielä nerokkaampaa, keksitte von Kauenin tempun. Meille, ainakin von Kauenille ja minulle, on turvallisempaa, että selvitämme nyt välimme, muuten voimme kenties vielä kerran tavata olosuhteissa, jotka eivät ole minulle yhtä edulliset.»

Asemies oli heittänyt munkinviittansa ja paljasti miekkansa. Hänen otteensa tuntuivat epävarmoilta, eikä ihmekään, sillä hän oli saanut tarpeellisen kamman Hartikan miekankäsittelytaitoa kohtaan. Mutta epätoivoinen tilanne antoi hänelle rohkeutta.

»Hienosti suunniteltu» hän sanoi. »Minulla oli paljon päänvaivaa, ennenkuin pääsin teidän jäljillenne. Ehditte hieman aikaisemmin kuin minä. Mutta kun olemme selvittäneet tämän, saan sentään edes toisen teistä elävänä käsiini.»

»Arveletteko niin?»

»Kyllä, von Kauenilla on tänään vahtivuoro.»

»No niin, asentoon, hyvä herra.»

Kaksintaistelu alkoi. Pimeässä porttikäytävässä kalskahtivat miekat vastakkain. Hartikka tunsi kohta ensi otteista olevansa taidossa ylivoimainen, mutta pitkäaikainen sairaus oli vienyt häneltä voimat. Hänen oli tehtävä selvää nopeasti, sillä jos taistelu päässisi pitkistymään, voisi se päättyä epämiellyttävään yllätykseen. Hänen oli kuitenkin toimittava varovasti.

Hän ahdisti vastustajaansa syvemmälle porttikäytävään, josta näytti aukeavan pihamaa. Siellä oli valaistus varmaankin hiukan parempi. Ja päästyään porttiaukon loppupäähän, johon muurien yli lankesi himmeätä valoa syksyiseltä taivaalta, hän valmisteli huolellisesti tarkan, vaarallisen survaisun, joka teki selvän vastustajasta. Asemies kaatui voihkaisten. Hartikka pysähtyi hengästyneenä, tarkkasi huolellisesti miestä, ennenkuin astui lähemmäksi, pisti sitten miekan tuppeen ja kumartui katsomaan. Asemies oli kuollut.

Ei ollut aikaa hukattavana. Hartikka riensi puolijuoksua apteekkarin taloon, jossa tapasi von Kauenin. Hän oli viettänyt nämä päivät apteekkarin renkinä, ja saanut kuulla pelastajaltaan, että von Mauerbruchin asemiehen epäluulot olivat heränneet. He olivat suunnitelleet yhdessä pakoa puolalaisten piirittämien suomalaisten luokse Kokenhusenin linnoitukseen.

»Nyt meidän on lähdettävä viivyttelemättä», Hartikka sanoi.

»Minä olen valmis. Olen hankkinut tänne vähän vaatetusta, jota kenties tarvitsemme. Meidän on tosiaankin pidettävä kiirettä.»

»Haluaisin vain käydä kiittämässä apteekkaria», Hartikka tuumi.

»Varsin kaunista, mutta luulen, että meillä ei ole aikaa mihinkään muodollisuuksiin. Pue yllesi tuo mekko ja nämä housut, niissä sinä näytät jokseenkin vaarattomalta porvarinrengiltä.»

»Entä mihinkä minä panen miekkani?»

»Se sinun on jätettävä tänne. Voimmehan varustautua tikareilla.»

»Minäkö jättäisin miekkani. Ei ikinä. Arvelen muutenkin, että meidät keksitään yhtä hyvin tästä kuin jostain muustakin valepuvusta. Ei, pitäkäämme me vain vanha koeteltu ammattimme. Sinä käyt puolalaisesta omassa puvussasi siinä kuin kuka tahansa. Ja minä voin olla saksalainen palkkasoturi.»

»Entä mistä varusteet?»

»Tulehan mukaan, niin näät.»

Ystävykset painuivat hyvää vauhtia porttikäytävään, missä von Mauerbruchin asemies makasi kuolleena. Hartikka riisui nopeasti asemiehen takin ja housut, pani päähänsä hänen hattunsa, ripusti oman miekkansa hänen kannattimeensa, ja niin ystävykset olivat valmiit.

He painuivat sitten vartiopaikkaa kohden, joka oli uloimpana linnoituksen puolella. Siellä olivat vartiossa saksalaiset palkkasoturit. Siellä heille oli vielä viime hetkessä käydä hullusti, sillä heidän täytyi kauan puhutella vartiomiehiä, ennenkuin tuli sopiva tilaisuus. Yön pimeyttä hyväkseen käyttäen he painuivat suojaisesta paikasta vallihautaan ja tulivat kuin tulivatkin onnellisesti omiensa puolelle.

XIII LUKU.

Takaisin Tallinnaan.

Kokenhuseniin piiritetyillä suomalaisilla ei ollut ollut onnea. Lyhyen taistelun jälkeen heidän täytyi antautua, ja saivat sentään luvan poistua, luovutettuaan aseensa. Harventunut, nälkään uupumaisillaan oleva sotajoukko marssi sitten pois piirittäjien pilkkanaurun kaikuessa. Hartikka oli katsonut viisaimmaksi noudattaa von Kauenin neuvoa. He olivat kumpikin mukana kuormarenkeinä, istuen vaappuvilla vankkureilla, jotka kuljettivat piiritettyjen vähiä elintarpeita. Hartikka oli vastoin kieltoa piilottanut miekkansa kuormaan arvaten, etteivät puolalaiset viitsisi heidän kuormiaan tarkastaa. Ja niin kävikin. Saksalainen palkkasoturi kahmaisi kerran kourallaan sitä kuormaa, jota Hartikka ajoi, ja todettuaan, että kuormassa oli vanhan säkkikankaan alla jo hieman homehtunutta leipää, hän irvisti, kirosi ja antoi kuorman mennä.

Nyt oli edessä pitkä ja vaivalloinen marssi Tallinnaan. Marssia huojensi kuitenkin se, että tultiin verrattain pian asutuille seuduille, jossa ruuan saanti oli helpompaa. Von Kauen oli niin vähän suositeltavalla tavalla kuin varastamalla hankkinut melkoisesti rahaa, ja kulta on kansainvälistä. He viettivät siis Hartikan kanssa makean leivän päiviä ensimmäiseen kaupunkiin päästyään, maksaen puolalaisella rahalla. Hartikalla oli suden ruokahalu, ja hän toipui nopeasti niistä vaurioista, joita pitkäaikainen sairaus oli aiheuttanut hänen muuten terveeseen ruumiiseensa.

Syyskuun puolella saavuttiin vihdoin Tallinnaan. Pamppailevin sydämin Hartikka kulki kaupungin kapeita kujasia sitä vanhaa luostarirakennusta kohden, jossa hän oli erinomaisen kasvattajansa kanssa viettänyt onnellisen lapsuuden. Kaikki oli ennallaan, samat tutut kotoiset nurkat, sama iso saarni kasvamassa muurin kyljessä ja riiputtamassa oksiaan yli muurin. Mitään ei ollut muuttunut, ja Hartikasta tuntui, kuin hän olisi vasta äskettäin lähtenyt huoneestaan jollekin kasvatusisän käskemälle asialle. Tuossa olikin kasvatusisän huone. Ikkunanluukut olivat raollaan ja kynttilänvalo tunkeutui ulos. Hartikka hiipi ikkunaa kohden ja kurkisti sisään.

Kotoinen näky. Kasvatusisä istumassa pöydän ääressä jotakin kirjaa lukien. Hartikka katsoi tarkemmin. Sama italialainen miekkailukirja, jota hän oli myös poikasena tutkinut lukemattomat kerrat. Se sisälsi, niin kasvatusisällä oli tapana sanoa, kaiken sen, mitä miekkamiehen tuli tietää tuosta kaikista taidoista jaloimmasta.

Hartikka kolkutti ovelle. Olisi ollut sydäntä hivelevää päästä huomaamatta sisälle. Mutta se ei käynyt nyt laatuun. Kasvatusisä oli tullut varovaiseksi. Ennen maailmassa heillä ei koskaan ollut ovet kiinni, ennenkuin ne vasta nukkumaan mentäessä suljettiin.

Kuka siellä?» kuului oven takaa.

»Herra de la Gardien lähetti», Hartikka vastasi.

Ovensalvat työnnettiin syrjään. Hartikka astui sisään kasvatusisänsä ohitse. Hän meni suoraan huoneeseen ja vasta, kun kasvatusisä oli siirtynyt pöytänsä taakse, hän siirtyi siten, että hänen kasvonsa tulivat valoon. Kasvatusisä huudahti hämmästyneesti ja sulki rakkaan ottopojan syliinsä.

Saattaa hyvin arvata, että Hartikalla oli paljon kertomista. He istuivat ylhäällä myöhään yöhön. Isällä itsellään ei ollut paljon sanomista. Hänet oli de la Gardien toimesta toimitettu turvaan, eikä hänellä ollut ollut mitään hätää. Hän oli harjoittanut ammattiaan keskeytymättä. Ainoa suru oli ollut se, että hän ei ollut saanut mitään tietoja ottopojasta.

Vasta myöhään yöllä, oikeammin sanoen vasta aamun valjetessa, Hartikka heittäytyi vuoteeseensa. Oli omituista jälleen nukkua samassa vuoteessa, jossa hän oli nukkunut niin lukemattomat yöt, miettien miten kehittyisi kerran oikein, oikein käteväksi miekkamieheksi.

Kun Hartikka heräsi seuraavana aamuna, paistoi aurinko pienen ristikkoikkunan lävitse huoneeseen.

Hän nousi, työnsi akkunan auki ja antoi raikkaan syysilman tunkeutua sisään. Ikkunasta näkyi pihamaa, joka rajoittui luostarinmuuriin. Ja muurin takaa häämöittivät kaupungin katot. Hän hengitti syvään kirpeätä ilmaa ja tunsi olevansa nuori ja onnellinen.

Mihinkä hän nyt ryhtyisi? Sota oli vielä käynnissä, mutta olosuhteet olivat Tallinnassakin muuttuneet siten, että hän kyllä voisi turvallisin mielin jäädä tänne. Joka tapauksessa hän tahtoi ensin hieman levätä ja viettää lomaa, ennenkuin ryhtyisi taas etsimään hyväntekijäänsä, Jaakko de la Gardieta ja tarjoutumaan hänen palvelukseensa.

Siinä seistessään ikkunan ääressä hän näki sotamiehen, joka keppiin nojautuen käveli miekkailunopettajan asuntoa kohden. Voimakas, suurikokoinen mies, jonka sotilashatun alta jo harmahtavat hiukset tunkivat näkyviin. Mies käveli onnahtaen. Hän oli kai haavoittunut vaikeasti jalkaan eikä vamma ollut täydelleen parantunut. Jotakin tuttua oli miehessä, jotakin, joka toi mieleen ammoin sitten muistista häipyneitä asioita. Hartikka työnsi ikkunan auki paremmin nähdäkseen, sillä mies herätti hänen mielenkiintoaan. Sotamies näkyi huomanneen ikkunan ääressä seisovan nuorukaisen. Hän varjosti kädellä silmiään ja tunnettuaan Hartikan heilautti kättään. Siinä samassa Hartikka muisti hänet.

Nuorukainen pukeutui niin nopeasti kuin saattoi, ja napittamatta lyhyttä nuttuaan hän syöksyi pihalle ensimmäistä kasvatusisäänsä vastaan. Vanha, harmaantunut sotamies Jaakko Yrjönpoika, joka vaimonsa kanssa oli ottanut isättömän ja äidittömän Hartikan huostaansa, puristi liikuttuneena Hartikan kättä. Ja hänen äänensä värähti hänen sanoessaan:

»Tahdoin vielä kerran tulla katsomaan, mitenkä sinä jaksat!»

»Tulehan nyt sisälle, että saamme puhella. Arvelen, että meillä on puhumista useammaksi kuin yhdeksi illaksi. Kuinka äiti jaksaa?»

»Äiti jaksaa hyvin, hän on kuukausi sitten päässyt näistä maallisista vaivoista vapaaksi.»

»Kuollut?»

»Niin, poikani, kuollut. Hän lepää nyt rauhassa. Hän lähetti sinulle viimeiset terveisensä ja käski sanoa, että hän ei turhaan ottanut sinua omaksi pojakseen. Sinä menet vielä pitkälle tässä maailmassa, sillä sinulla on hyvä sydän ja uskollinen mieli.»

Sotamies pyyhkäisi kädellään silmäkulmaansa. Hartikka seisoi siinä kykenemättömänä puhumaan mitään. Kyyneleet tunkeutuivat hänen silmiinsä. Hän oli taas aamulla seissyt ajatuksissaan kuin tienhaarassa, aavistellen, että hänen elämänsä oli jälleen saava jonkun uuden käänteen. Miten vaihteleva hänen elämänsä olikaan jo ehtinyt olla lyhyydestään huolimatta! Jaakko Yrjönpoika ja hänen vaimonsa olivat ottaneet hänet köyhään kotiinsa ja pelastaneet hänet varmasta kuolemasta. He olivat pitäneet häntä kuin omaa lastaan, vaikka heillä oli omistaankin täysi tekeminen. Hartikka olisi niin mielellään tahtonut vielä kerran nähdä tuon naisen, joka oli korvannut hänelle sen, mitä toisen ihmisen on niin sanomattoman vaikea korvata. Hän oli ollut hänelle kuin oma äiti konsanaan. Mutta nyt ottoäiti ei enää ollut hänen kiitostensa ulottuvilla. Jaakko Yrjönpoika oli siis myös lopettanut sotilasuransa ja eli kai nyt yksinään tyttärensä kanssa. Ensimmäinen lapsuudenkoti oli hajonnut.

Jaakko Yrjönpoika taputti häntä ystävällisesti olalle. »Mennään siis sisään, jos kerran voit minut vastaanottaa. Olisihan sitä niin paljon puhumista.» — Hartikka tempautui irti surullisista ajatuksistaan ja johdatti sotamiehen sisään.

»Olen jo kerran ennenkin käynyt sinua tavoittamassa», sotamies sanoi istuuduttuaan pöydän ääreen. »Se oli silloin kuukausi sitten, kun äiti kuoli. Silloin sinä et ollut täällä, eikä sinusta mitään tiedetty. Mutta tänä aamuna minulle tuli äkkiä sellainen varmuus mieleeni, että nyt sinä olet kotona ja että en tällä kerralla tee turhaa matkaa.»

»Asutteko vielä samassa paikassa?»

»Kyllä, mihinkä siitä olisimmekaan muuttaneet.»

Mestari Klaus saapui samassa sisään. »Kuulin ääniä täältä ja ihmettelin, kuka täällä voisi olla. Hyvää päivää.»

Mestari Klaus ojensi kätensä, johon sotamies kunnioittavasti tarttui.

»Me olemme, vaimoni ja minä, niin kiitollisia teille, mestari Klaus, siitä, että olette ottaneet Hartikan luoksenne ja taanneet hänelle paremman tulevaisuuden kuin mitä me koskaan olisimme voineet hänelle järjestää. Meidän oli muutenkin vaikeata elämä, niinkuin hyvin ymmärrätte; mitäpä sitä sotamiehen palkalla suuria järjestettäisiin.»

Hartikka katseli liikuttuneena noita molempia miehiä, joita hänen oli kiitettävä niin paljosta. Ei koskaan hän voisi heille palkita sitä, mitä oli heiltä saanut.

Mestari Klaulla ei ollut aamupäivällä ketään oppilaita, niin että hänellä oli hyvää aikaa verestellä

Lakko uittotyömailla.

„Sinimustalle" kirjoittanut Yrjö Kohonen.

Aamu oli varhainen, mutta mökissä kuitenkin jo valvottiin. Isän piti tänään palata töihin oltuaan lähes kaksi viikkoa sairaalassa. Hän ei ollut vielä täysin terve, mutta kun hänellä ei ollut varaa sairastaa, täytyi hänen lääkärin kiellosta huolimatta lähteä. Sääliksi kävi jättää perhe tänne nälän keskelle, mutta olihan hänellä vielä muutama markka ja pian hän saisi lisää, tosin vähän, sillä palkat olivat alhaiset, mutta aina kuitenkin sen verran, että toimeen tultiin. Hänellä oli vaimo ja kaksi lasta. Jaakko kävi jo koulua; hän oli ikäisekseen erikoisen topakka ja ahkera, ja sentähden opettaja piti hänestä paljon, lähettäen hänen mukanaan kotiin silloin tällöin jotain tuomista. Mirja taas oli ravinnon puutteesta kalpea ja sairaalloinen, mutta juuri heikkoudessaan ja avuttomuudessaan hän oli vanhempien mielestä maailman herttaisin lapsi, joka kaipasi ja jolle tuhlattiin rakkautta.

Jaakko ja Mirja olivat koko aamun itkeneet. He eivät käsittäneet, miksi isän täytyi mennä. Eikö hän voisi yhtä hyvin jäädä kotiin? Ei, köyhän kohtalona on tehdä työtä. He eivät ymmärtäneet, mitä se merkitsi, mutta heistä tuntui, että sen täytyi olla jotain suurta, koska isä sen sanoi.

Mökin ikkunoista saattoi nähdä, että aamu oli jo

---

entisiä. Oli siis pian tulossa kymmenen vuotta siitä, kun Hartikka oli tullut tähän vanhaan luostarirakennukseen mestari Klaun apuriksi. Mitä hän olikaan saanut täällä! Kodin, ruoan, uuden isän, ja — taidon, joka oli tänä aikana kultaakin arvokkaampi.

Parin tunnin jälkeen Hartikka lähti saattamaan Jaakko Yrjönpoikaa siihen pieneen asuntoon, jossa tämä vietti vanhuudenpäiviään. Jätettyään hellät jäähyväiset ja luvattuaan käydä tapaamassa, hän kääntyi takaisin. Hänellä ei ollut mitään kiirettä, ja niinpä hän käveli hitaasti katsellen rakennuksia, kaduilla kulkevia porvareita ja sotamiehiä. Hän olisi ennen kaikkea tahtonut saada tietää, missä herra de la Gardie nyt oleskeli. Hänen täytyi ryhtyä johonkin, ja valinta ei tuottanut vaikeuksia. Hänet oli kasvatettu soturiksi ja miekkamieheksi. Sen hän tunsi kutsumuksekseen ja siihen hän tahtoi jäädä.

Hän kulki hitaasti pitkin raatihuoneentoria katsellen liikenteen vilinää. Jonkun sotaväenosaston kuormasto ajoi poikki torin. Laiskasti kävelevät ajomiehet hoputtivat hevosiaan ja huutelivat toisilleen melkoisen vapaasti yhtä ja toista. Porvarit katselivat myymälöistään kuormaston kulkua ja lausuilivat toisilleen huomautuksiaan. Joku korkeampi sotaherra, jota Hartikka ei tuntenut, ajoi ohitse saattueineen. Ajomiehet hillitsivät kieltään hänen kohdallaan, mutta ohi päästyään antoivat arvostelujensa kuulua. Kerjäläisiä kulki ruinaten kolikkoa, ja raatihuoneen rappusia nousi joukko mustiin kaapuihin pukeutuneita raadin jäseniä.

Olot eivät olleet läheskään ennallaan. Selittämätön väliaikaisuuden tunne valtasi Hartikan. Ajatus, mihin hänen piti ryhtyä, kävi hänen ajatuksissaan yhä polttavammaksi.

Siinä seistessään kadun risteyksessä hän tunsi äkkiä jonkun tarttuvan olkapäähänsä. Hän kääntyi ja näki sanomattomaksi hämmästyksekseen edessään vanhan tuttavansa ja aseveikkonsa korpraali Simunan.

Hartikan riemastuksella ei ollut rajaa.

»Mikä ihmeen tuuli sinut on tähän lennättänyt!» hän huudahti syleillessään rajusti vanhaa kelpo aseveikkoaan. »Luulin sinun makaavan uppokumossa jossakin Liivinmaan puolella ja variksen raakkuvan valjenneiden luittesi päällä.»

»Mikäs minun on ollessa», Simuna myhäili. »Mutta ihmeellisempää on, että sinä elät ja hengität. Ja sinulla on vielä molemmat kädet ja jalat tallessa. Se on ihmeellistä, kun ottaa huomioon hätäisen ja malttamattoman luonteesi.»

Simuna kajahutti naurun, joka järkytti raatihuoneen lahonneita perustuksia. Hartikka läimäytti häntä olalle ja veti hänet mukaansa.

»Nyt me menemme mestari Paavalin oluttupaan. Meillä on siksi paljon selvittämistä, että ei tästä nyt muutamalla sanalla päästä. Sinulla ei ole minnekään kiirettä, vanhalla kuhnustelijalla. Hei vain, nyt sitä mennään.»

(Jatkuu.)

valjennut. Kaukaa tulevat kirkkaat auringonsäteet näyttivät ikäänkuin ajavan paksua yösumua takaisin alaville paikoille, mistä ne olivat illalla nousseet. Isä silitti viimeisen kerran Jaakon ja Mirjan päätä, silmäsi kuin salaa pientä tupaa, jossa jokainen kolkka kertoi köyhyydestä, ja astui reppu selässä äidin kanssa ulos. Metsän reunassa hän kääntyi vielä kerran ympäri heiluttaakseen kättään lapsille, jotka katselivat häntä ikkunassa kasvot painettuina ruutua vasten. Ehdittyään niitylle, missä polku tapasi kärritien, hän pysähtyi. Hetken seisoi hän äänettömänä eikä vaimokaan tohtinut katkaista hiljaisuutta. He olivat molemmat työläispiiristä. Jo pienestä pitäen olivat he saaneet tehdä työtä ja taistellen hankkia elatuksensa. Se oli kysynyt voimaa ja tarmoa. Sen saattoi nähdä kasvojen kärsineestä ilmeestä, hieman etukumaraan jäykistyneestä vartalosta ja karkeista käsistä, ja kuluneet, paikatut vaatteet suorastaan pukivat heitä. He olivat olleet jo kahdeksan vuotta naimisissa ja näytti siltä, kuin kiintymys toisiin olisi ollut se, joka antoi heille voimaa kestää ja elää.

»Sairaus on vienyt säästömme», mies sanoi alistuvasti. »Eihän sitä tosin paljon ollut, mutta nyt ei ole sitäkään. Kaikki rahani ovat tässä, Aino. Muutama markka vain. Ota ne ja koeta tulla niillä toimeen! Se on vaikeaa, tiedän sen, mutta koeta kuitenkin.»

Vaimo kiitti, kätki rahat nenäliinaansa ja sitoi sen solmuun. He seisoivat hetken sanattomina. Näin oli hyvä. Aamu oli niin ihmeen hiljainen. Tuntui kuin harsonkevyt yösumu oli keijukaisaskelin kiirehtinyt pitkin keväänvihreää niittyä kehoittamaan luontoa äänettömyyteen. Tämä kaikki tuntui heistä jollakin tavalla siunatulta. Pari päivää sitten olivat he riidelleet ja loukanneet toisiaan. Se oli ollut kurjuuden ja hädän vastustamaton purkaus, jonka piti tulla, koska sitä ei voinut aineellisesti pidättää. Nyt heistä tuntui, että aamunrauha, jonka omistajina he tässä tien vierellä seisoivat, olisi ollut itse anteeksiantamus, ja kevään voimakkaan tuoksun mukana täyttyi heidän rintansa elämisen riemulla. Mies tarttui vaimonsa käteen, puristi sitä kuin kerran nuorena ja katsoi häntä silmiin — noin hän ei ollut tehnyt pitkiin aikoihin. Elämässä oli ollut tarpeeksi muutakin tekemistä.

»Aino, tunnen taas sen saman ilon kuin kerran, kun lupauduit minulle», hän puhui, ja tuo pieni vaimo, paljon kärsinyt nainen, värisi liikutuksesta hänen edessään. »Muistathan sen illan Oravakalliolla! Se oli ihana ilta: ei koskaan ole elämä luvannut niin paljon. Mutta pelkään, että tämä on vain sammuva välähdys siitä.»

Hän vaikeni. Hänen oli vaikea puhua, sillä hän tunsi äkkiä häpeävänsä sanojaan. Vaimo ei huomannut hänen epäröintiään, vaan katsoi jonnekin kauas. Hänestä oli hyvä juuri näin. Tällä tavoin ei Eero ollut puhunut moneen vuoteen, ja hänestä tuntui, kuin jaksaisi hän alkaa elämän uudestaan.

Kaukaa kuului todella voimakasta surinaa. Linja-auto tuntui nousevan parhaillaan Suhisuon rinnettä.

»Kun nostan ensimmäisen tilin, lähetän sen heti.»

Linja-auto tuli touhuten esiin yösumusta ja pysähtyi heidän kohdalleen.

»Ei taida sopia», sanoi ohjaaja, rahastajapojan lukiessa matkustajien lukumäärää.

»Kyllä täällä on jo tarpeeksi», joku rouva sanoi.

Se koski heihin. He tunsivat vihaavansa tuota tylyä naista.

»Minä nousen pian pois», virkkoi miesääni. »Otetaan vain mies mukaan.»

Vaimon täytyi kurkistaa ovesta sisälle nähdäkseen, kuka oli puhuja. Kuka lienee ollutkin! Hän ei tuntenut häntä, mutta hänen ystävällisyytensä tuntui niin käsittämättömän suurelta, että hän melkein rakasti häntä.

»Eikö sieltä pian päästä?» tyly rouva tiuskasi.

Mies nousi autoon jääden seisomaan eteen siksi, kunnes ystävällisen herran paikka vapautui ja hän pääsi istumaan. Hänellä oli tarpeeksi aikaa miettiä, ja minkä enemmän hän mietti, sen katkerammaksi hän tuli. Kolme tunnissa ja kaksikymmentäneljä päivässä riitti tuskin perheen toimeentuloon. Millä maksettaisiin sairaalalaskut? Ei, sitä hän ei tiennyt. Hän tunsi katuvansa äskeistä hellyyttään. Työmies ei saa haaveilla: hän puskekoon työtä, syököön ja nukkukoon! Niin oli joku sanonut, ja vaikka hän oli aina vihannut tuota lausetta, täytti hänet nyt kummallinen uhma tunnustaa, että niin se oli.

Saavuttuaan Uuksunjoelle riensi hän heti kämpälle ja tapasi ihmeekseen kaikki miehet siellä.

»Miksi ette ole työssä?» hän kummaksui.

»Me ollaan nyt lakossa», joku vastasi. »Ei me enää työtä tehdä tällä palkalla.»

»Miksi?»

»Tule illalla kokoukseen! Siellä saat kuulla.»

Kokous pidettiin naapurikylässä. Kaikki, jotka vain liikkeelle pääsivät, menivät sinne, ja muiden mukana lähti hänkin. Hän ei tuntenut, kuka siellä puhui, eivätkä vierustoveritkaan, joilta hän kysyi.

Innokkain, sytyttävin sanoin puhuja todisti, kuinka hävettävän pienen palkan herrat maksoivat heille. Miksi niin? Siksi, että he voisivat itse upottaa hirveät tulot omiin taskuihinsa. Ei — tämä tällainen ei kelpaa! Jokaisen valveutuneen työläisen velvollisuus on nousta luokkansa puolesta taistelemaan; asiat on saatava reilaan». Herroille ja työläisten kiusaajille on näytettävä, että valta on työntekijöillä eikä työnantajilla. Palkkataso on saatava nousemaan. Lakon avulla se saadaan.

Kokouksessa käytettiin useita puhevuoroja, ja suorastaan sokean kiihkon vallassa julistettiin lakko Uuksunjoen uittotyömailla alkaneeksi.

Myllykedon Eero palasi ristiriitaisin mielin savotalleen, sillä kokous oli jollakin tavalla odottamaton: se murskasi ja rakensi jotain hänen sisimmässään; toisaalta kaikki toiveet raha-ansioista olivat rauenneet ja koettelemusten ja hädän hetket olivat uudestaan edessä, toisaalta tapahtuma herätti hänessä riemullista iloa tulevista paremmista palkoista ja päivistä. Hän ei ollut tottunut tarkemmin ajattelemaan elämän kysymyksiä, ja sentähden ei hän voinut nytkään ratkaista, kumpi näistä oli parempi. Mutta kun hän muisteli miesten innostusta kokouspaikalla, ei hän voinut tulla mietteissään muuhun tulokseen kuin siihen, että heidän piti etujaan valvoa ja vaatia palkankoroitusta. He eivät voi suostua olemaan yksityisten pyyteitten orjina. Heillähän täytyy olla ihmisarvo. Tultuaan tähän hän tuntui tyyntyvän ja ilostuvan, ja hän oli valmis yhtymään muihin, sillä vasta nyt tuntui elämä saaneen kalliin sisältönsä.

Päivät kuluivat, lakko jatkui. Lähetystö oli käynyt pomojen luona ja ilmoittanut, että uittomiehet ovat lakossa siksi, kunnes palkat nousevat sinne ja sinne saakka. Asiasta varmana ja huolettomina odotettiin, milloin herrat taipuisivat. Kokouksia pidettiin joka ilta. Aluksi niissä puhuttiin vain lakon keskeytymättömästä jatkamisesta, että suurempi voitto saataisiin, mutta ennen pitkää tuli uusia ääniä kelloon: Yhteiskunnallisessa järjestelyssä yleensä on mätää; työläisiä sorretaan. Jokaisen yksilön tulee muistaa, että kun kerran kansa nousee riistäjäluokkaa vastaan, ei kukaan saa jäädä pois rintamasta. Ja silloin aina huudettiin syttynein mielin: »Alas porrrvarit! Valta työläisille!» ja laulettiin yhteinen laulu vapaasta Venäjästä.

Aika kului ehtimiseen, liiankin nopeasti, mutta minkäpä sille voi — sen kulumista ei kukaan voinut estää. Oli jo mennyt pari viikkoa, mutta luvattua voittoa ei vielä kuulunut. Mielet tulivat levottomiksi. Oliko loppujen lopuksi varmaa, että he voittaisivat! Oli — sen vakuuttivat uudet tulokkaat, joita näytti aina ilmestyvän sinne, missä toivo alkoi sammua. Hetkinen vielä — pian tilanne on meidän, ja me saamme tehdä, mitä haluamme. Niin että, pojat, rohkeutta vain!

II.

Eräänä iltana tuli naapurikylän mies Myllykedon Eeron luo.

»Tuon terveisiä eukoltasi ja penskoiltasi», hän sanoi.

Myllyketo hätkähti ja salatakseen hämminkiään kumartui paistinkauhansa puoleen, jossa kärisi pari suurta silavanviipaletta. Koti — Herra auttakoon, sen hän oli unohtanut. Epäröiden hän kysyi:

»Kuinka siellä voidaan?»

»Eukkosi ja Jaakko voivat hyvin, mutta Mirja on heikkona. Taitaa pahus kuolla. Toivoivat kovin sinua kotiin.»

Sinä iltana ei Eero mennyt kokoukseen. Hänestä tuntui vastenmieliseltä ajatella, että hän täällä lojui jouten antaakseen kodin nähdä nälkää. Häntä ei enää pystynyt innostamaan sekään, että tämän jälkeen piti tulla parempien päivien. Hän tiesi, että hyvin oltiin tultu toimeen tähän saakka, mutta tämä lakko oli sotkenut kaiken. Ei tainnut olla siitä mitään hyötyä. Voitto näytti entistä epävarmemmalta, ja jopa yksi ja toinen oli hiljaisuudessa miettinyt, että taidettiin astua väärään kelkkaan. Sensijaan, että hän olisi liittynyt muihin kokoukseen lähtijöihin, teki hän rohkean päätöksen mennä itse ukkoherran puheille. Hänen mielensä paloi päästä käymään kotiin. Siihen tarvittiin jonkin verran rahaa. Ja muutenkin! Teki mieli kysellä erinäisiä asioita, joista hän ei ollut päässyt selville.

(Jatkuu.)

SINIMUSTA

Tilauslomake v:lle 1936.

Tilaushinta 1/1 vsk. 25:—
1/2 „ 14:—
1/4 „ 8:—

Toimiston osoite: HELSINKI
Mikonk. 15 A. - Puh. 20306

Lehti ilmestyy joka toinen viikko.

Asiamies: ....

Tarkka osoite: ....

Allamainitut henkilöt tilaavat Sinimustan:

Nimi	Tarkka osoite	1/1 v.	1/2 v.	1/4 v.	Smk.	p.
Tilausmaksut Smk. .... : .... seuraavat tämän mukana.	Yhteensä					

I LUOKAN

KAHVILA-RAVINTOLA

MUSTA-KARHU

Hieno aistikas huoneisto. **Keskuskatu 7**

Kapellimestari EINO RAITION orkesteri soittaa:
Päivällä kello 13,30—15,00
Lauant. ja sunnunt. kello 14,00—16,00
Illalla kello 20,00—23,30

„ALA-KARHU"

Aamiainen kello 10—14. Smk. 10:—
Päivällinen „ 15—19. „ 8:—, 10:—, 15:—.
2—5 markan **annoksia,** puuroa y. m. koko päivän.
avataan jo klo 7 aamulla.

SANOMALEHTI

"POHJOLAN SUUNTA"

OULU, Albertinkatu 9.
Puhelimet: Ilmoituskonttori 1293. Toimitus 1291 ja 1292.

Isänmaallisen Kansanliikkeen äänenkannattaja koko Pohjois-Suomessa, Kalajokilaaksosta aina Petsamoon asti.

Laaja levenemisalue. Suuri levikki. Edullinen ilmoitusväline.
Ilmestyy 6 kertaa viikossa.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit ja lukuisat asiamiehet ympäri Oulun lääniä.

Hinta 2:—

Porvoo 1936, Oy. Uusimaan Kirjapaino.